

Uradni list

Evropske unije

C 51

Zvezek 50

Slovenska izdaja

Informacije in objave

6. marec 2007

<u>Obvestilo št.</u>	Vsebina	Stran
	III <i>Pripravljalni akti</i>	
	Odbor regij	
	66. plenarno zasedanje 11. in 12. oktobra 2006	
2007/C 51/01	Mnenje Odbora regij o Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji	1
2007/C 51/02	Mnenje Odbora regij o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov	7
2007/C 51/03	Mnenje Odbora regij o širitvenem paketu 2005 2005/ELAR/001 in sporočilu Komisije: Zahodni Balkan na poti k EU: Utrjevanje stabilnosti in povečevanje blaginje	16
2007/C 51/04	Mnenje Odbora regij o zeleni knjigi — Evropska strategija za trajnostno, konkurenčno in varno energijo in sporočilu Komisije — Akcijski načrt za biomaso ter sporočilu Komisije — Strategija EU za biogoriva	23
2007/C 51/05	Mnenje Odbora regij o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o javno-zasebnih partnerstvih in zakonodaji Skupnosti na področju javnih naročil in koncesij	27
2007/C 51/06	Mnenje Odbora regij o izvajanju evropskih teritorialnih paktov: Predlog revizije tristranskih pogodb in sporazumov	31
2007/C 51/07	Mnenje Odbora regij o položaju mladoletnikov brez spremstva v migracijskem procesu — Vloga in priporočila lokalnih in regionalnih oblasti	35

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

66. PLENARNO ZASEDANJE 11. IN 12. OKTOBRA 2006

Mnenje Odbora regij o Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji

(2007/C 51/01)

ODBOR REGIJ JE,

ob upoštevanju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi *Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji* (COM(2006) 91 konč. — 2006/0033 (COD));

ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 27. marca 2006, da se v skladu s členom 265(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti o tej temi posvetuje z Odborom;

ob upoštevanju odločitve predsednika Odbora regij z dne 22. februarja 2006, da komisijo za ekonomsko in socialno politiko zadolži za pripravo mnenja o tej temi;

ob upoštevanju lastnega mnenja o sporočilu Komisije: *Prestrukturiranje in zaposlovanje — predvidevanje in spremljanje prestrukturiranja za razvoj delovnih mest: vloga Evropske unije* (COM(2005) 120 konč. (CdR 148/2005 fin));

ob upoštevanju resolucije o *prednostnih nalogah Odbora regij v letu 2006* (CdR 275/2005 fin);

ob upoštevanju osnutka mnenja, sprejetega 3. julija 2006 (CdR 137/2006 rev.1). Poročevalka: Irene Oldfather, poslanka škotskega parlamenta (UK/PES);

na 66. plenarnem zasedanju 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 11. oktobra) sprejel naslednje mnenje.

1. Stališča Odbora regij**Odbor regij**

1.1 **meni**, da bi morali ohraniti temeljni socialni značaj evropskega gospodarstva, ki se odlikuje po zadovoljivem socialnem varstvu na področju brezposelnosti, pokojnin in drugih socialnih storitev ter varnosti zaposlitve, ga v skladu z načelom subsidiarnosti hkrati prilagoditi novim okoliščinam na pristojni evropski, nacionalni in regionalni ravni ter tako zagotoviti konkurenčnost evropskega gospodarstva, ki se lahko upre prihodnjim demografskim pritiskom in je kos izzivom globalizacije;

1.2 **pozdravlja** predlog za ustanovitev Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (ESPG), s katerim bi Skupnost izrazila svojo solidarnost z delavci, ki so zaradi sprememb svetovnih trgovinskih tokov izgubili delo. Odbor **meni**, da podpora, namenjena prekvalifikaciji delavcev za prihodnje zaposlitvene možnosti, ne vključuje „subvencioniranja delovnih mest“, temveč manjša bremena, ki jih posameznikom in državi nalaga brezposelnost. S tem prispeva k boljšemu izkoriščanju pomembnih gospodarskih virov, krepi zavedanje o globalizaciji in njeno sprejemanje ter večja fleksibilnost trga dela. Odbor **priznava**, da do prestrukturiranja v EU pogosto vodijo tehnološke spremembe ali spremembe okusa potrošnika, ki pa seveda niso povezane s svetovno trgovino in torej tudi ne upravičujejo pomoči iz virov ESPG. Predlog Komisije področje uporabe ESPG zato omejuje na primere, kjer se lahko dokaže, da je izguba delovnih mest povezana s pomembnimi strukturnimi spremembami svetovnih trgovinskih tokov; OR **meni**, da je obstoječe instrumente v zvezi z uporabo sredstev iz strukturnih skladov treba uporabiti predvsem zato, da se nadomestijo izgube delovnih mest, do katerih je prišlo zaradi selitve proizvodnje znotraj EU; OR **meni**, da je treba načelo sofinanciranja in dopolnilnega financiranja uporabljati tudi v okviru ESPG ter tako zagotoviti resnično nacionalno, regionalno ali lokalno sodelovanje.

1.3 **meni**, da so dobro predvidevanje, načrtovanje in ustrezne naložbene strategije, vključno z naložbami v človeški kapital, ustrezne dolgoročne strategije za odgovor na izzive globalizacije, medtem ko sta cilj in finančni okvir ESPG (kot je bilo določeno na vrhu britanskega predsedovanja decembra 2005) omejena na odpravo negativnih posledic strukturnih sprememb svetovnih trgovinskih tokov z naknadnimi ukrepi;

1.4 **poudarja** pozitiven učinek globalizacije na rast in delovna mesta v Skupnosti in zato **poudarja**, da mora sklad razpolagati z ustreznimi viri za ublažitev negativnih vplivov globalizacije. Odbor regij zato **predlaga**, da naj letna sredstva sklada znašajo največ 1000 milijonov eurov, pod pogojem, da je to v skladu s finančnimi perspektivami 2007–2013.

1.5 **poudarja**, da imajo lokalne in regionalne oblasti aktivno vlogo pri obvladovanju posledic zaradi nastanka ogromnega tehnološkega presežka. Zato **meni**, da morajo lokalne in regionalne oblasti sodelovati pri vlogah za dodelitev pomoči iz sklada. Vendar **priznava**, da se bo potrebna privolitev države članice v vlogo štela kot tiho priznanje pomembnosti položaja in bo državo članico obvezala do odgovornosti za ta položaj. ESPG ne sme spodkopati odgovornosti držav članic, da poiščejo lasten način odzivanja na gospodarsko prestrukturiranje;

1.6 **priznava**, da prekrivanje s strukturnimi skladi ni načrtovano niti možno ali zaželeno (glede na težavne in dolgotrajne programske in upravljalne oz. ocenjevalne postopke) in da bodo morale države članice v svojih vlogah dokazati, da ne obstaja nikakršno prekrivanje ali komplementarnost z drugimi finančnimi instrumenti. **Priznava**, da ESPG ni usmerjen zgolj k splošnemu razvoju regije, temveč k možnim množičnim odpuščanjem delavcev v enem samem podjetju. Pri tem izhajamo iz tega, da lahko imajo takšni pojavi zaradi svojih neposrednih posledic za dobavitelje velik vpliv na regionalni razvoj;

1.7 **se zaveda**, da sredstva iz ESPG ne bodo razdeljena po ključu „pravične razdelitve“ ob upoštevanju relativnih razvojnih stopenj, kot je to pravilo pri dodelitvi sredstev iz drugih skladov, temveč na podlagi dejanskih primerov tehnoloških presežkov;

1.8 **priznava**, da je končni upravičenec sicer delojemalec, vendar pa ukrepov v okviru ESPG (npr. ustanovitev svetovalnih služb) ne bodo izvajali posamezni delojemalci, temveč lokalne, regionalne ali nacionalne oblasti oz. podjetja;

1.9 **poudarja** da mora biti ESPG instrument za hitro in nebirokratsko ukrepanje; zato **obžaluje**, da je Komisija predložila postopek odločanja, v skladu s katerim je treba odobriti vsak posamezen ukrep ESPG in ga „po delih“ predložiti proračunskima organoma EU (Svetu in Parlamentu), kar je namreč v nasprotju s hitrim ukrepanjem, ki je z moralnega vidika nujno potrebno.

2. Priporočila Odbora regij

Priporočilo 1

Uvodna izjava 5

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
(5) Ukrep, ki se financira po tej uredbi, ne sme prejeti finančne pomoči iz drugih finančnih instrumentov Skupnosti.	(5) Ukrep, ki se financira po tej uredbi, ne sme lahko prejeti <u>me dopolnilno finančno</u> pomoči iz drugih finančnih instrumentov Skupnosti.

Obrazložitev

- Strukturni skladi EU zagotavljajo sofinanciranje za nacionalne mehanizme, ki državam članicam omogočajo, da ukrepajo v primerih množičnih odpuščanj. Vendar pa ti mehanizmi niso nujno v obliki kratkoročnih ali srednjeročnih ukrepov. V skladu s tem bi morala obstajati možnost za ukrepe, financirane iz ESPG, da se kratkoročno dopolni pomoč iz drugih finančnih instrumentov Skupnosti.
- Poleg tega se zdi, da je 5. uvodna izjava izvirnega besedila v nasprotju s členom 5(2)(d), ki določa, da morajo vloge za financiranje iz sredstev ESPG vsebovati informacije o „posebnih ukrepih, ki jih je treba financirati, in razčlenitev predvidenih stroškov zanje, vključno z njihovo skladnostjo z ukrepi, financiranimi iz strukturnih skladov.“

Priporočilo 2

Uvodna izjava 6

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
(6) Pomoč Skupnosti se lahko da samo na vlogo prizadete države članice. Komisija mora zagotoviti enako obravnavanje prošelj, ki jih predložijo države članice.	(6) Pomoč Skupnosti se lahko da samo na vlogo prizadete države članice, ob posvetovanju ustreznih lokalnih in/ali regionalnih oblasti v skladu z <u>ustavnopravnimi predpisi udeleženih držav članic</u> . Komisija mora zagotoviti enako obravnavanje prošelj, ki jih predložijo države članice, <u>vendar se pri tem ne sme upoštevati geografska razdelitev sredstev iz sklada.</u>

Obrazložitev

Amandma poudarja, da morajo imeti lokalne in regionalne oblasti ter države članice pri ublažitvi negativnih učinkov globalizacije aktivno vlogo. Uredba kot merilo za uporabo sredstev iz sklada ESPG navaja posledice za regije, zato morajo lokalne in regionalne oblasti v skladu z načelom subsidiarnosti sodelovati pri predložitvi vlog za prispevek iz ESPG.

Pomoč naj bi se zagotavljala v skladu s potrebami, kot to opredeljuje merilo primernosti. Komisija se mora upreti vsakršnemu pritisku držav članic, ki zahtevajo „pravično razdelitev“.

Priporočilo 3

Člen 2

Merila za pomoč

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>Finančni prispevek iz ESPG bo določen, kjer velike strukturne spremembe v svetovnih trgovinskih tokovih privedejo do hudih gospodarskih motenj, predvsem do obsežnega povečanja uvoza v EU, postopnega padca tržnega deleža EU v nekem sektorju ali preselitve proizvodnje v tretje države, kar povzroči:</p> <p>(a) vsaj 1.000 presežnih delavcev v podjetju, vključno z delavci, ki postanejo presežni pri dobaviteljih ali proizvajalcih v poproizvodni fazi, v regiji, kjer je brezposelnost, merjena po ravni NUTS III, višja od povprečja EU ali države;</p> <p>ali</p> <p>(b) vsaj 1.000 presežnih delavcev v obdobju 6 mesecev v enem ali več podjetjih v sektorju, merjeno po ravni NACE 2, ki pomeni vsaj 1 % regionalne zaposlenosti, merjeno po ravni NUTS II.</p>	<p>Finančni prispevek iz ESPG bo določen, kjer velike strukturne spremembe v svetovnih trgovinskih tokovih privedejo do hudih gospodarskih motenj, predvsem do obsežnega povečanja uvoza v EU, postopnega padca tržnega deleža EU v nekem sektorju ali preselitve proizvodnje v tretje države, kar povzroči:</p> <p>(a) vsaj 1.000 500 presežnih delavcev v podjetju, vključno z delavci, ki postanejo presežni pri dobaviteljih ali proizvajalcih v poproizvodni fazi, v regiji, kjer je brezposelnost, merjena po ravni NUTS III, višja od povprečja EU ali države;</p> <p>ali</p> <p>(b) vsaj 1.000 500 presežnih delavcev v obdobju 6 12 mesecev v enem ali več podjetjih v sektorju, merjeno po ravni NACE 2, ki pomeni vsaj 1 % regionalne zaposlenosti, ali kjer je regionalna zaposlenost, merjena po ravni NUTS II, v istem obdobju upadla za najmanj 10 %.</p> <p>(c) kjer kvantitativna merila, navedena v točkah (a) in (b), niso izpolnjena, lahko Komisija v izjemnih in primerno upravičenih okoliščinah presodi, da lahko država članica zaprosi za intervencijo ESPG.</p>

Obrazložitev

Merila je treba prilagoditi, da se sklad lahko fleksibilneje uporablja. Prav tako mora uredba vključevati zaščitno klavzulo v obliki političnega merila za oceno upravičenosti vlagatelja do podpore.

Priporočilo 4

Člen 5 (1)

Vloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>1. Država članica vlogo za prispevek iz ESPG predloži Komisiji.</p> <p>...</p>	<p>1. Država članica v posvetovanju z ustreznimi lokalnimi in/ali regionalnimi oblastmi ter socialnimi partnerji vlogo za prispevek iz ESPG predloži Komisiji.</p> <p>...</p>

Obrazložitev

Selitev in zaprtje proizvodnje vpliva na lokalne in regionalne oblasti ter njihove skupnosti. Zato naj slednje tudi sodelujejo pri oblikovanju sankcijskih strategij ter procesu predložitve vlog za prispevek iz ESPG, med drugim tudi zato, da se zagotovi dopolnjevanje ukrepov na lokalni, regionalni, nacionalni ravni in ravni EU.

Priporočilo 5

Člen 5 (6)

Vloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
5. Komisija zagotovi enako obravnavo vlog, ki jih predložijo države članice.	5. Komisija zagotovi enako obravnavo vlog, ki jih predložijo države članice, pri čemer se ne upošteva geografska razdelitev sredstev iz sklada.

Obrazložitev

Pomoč naj bi se zagotavljala v skladu s potrebami, kot to opredeljuje merilo primernosti. Komisija se mora upreti vsakršnemu pritisku držav članic, ki zahtevajo „pravično razdelitev“.

Priporočilo 6

Člen 6

Dopolnjevanje, skladnost in usklajevanje

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
5. Država članica zagotovi, da posebni ukrepi, ki prejmejo prispevek v okviru ESPG, ne dobijo pomoči tudi iz drugih finančnih instrumentov Skupnosti..	5. Država članica zagotovi, da posebni ukrepi, ki prejmejo prispevek v okviru ESPG, <u>dopolnjujejo ukrepe, financirane ne dobijo pomoči tudi</u> iz drugih finančnih instrumentov Skupnosti.

Obrazložitev

Člen 15(1) besedila Komisije izrecno omenja možnost „dopolnjevanja“ s finančnimi instrumenti Skupnosti (tj. strukturnimi skladi in ESS), ki jih je mogoče uporabiti v primeru množičnih odpuščanj.

Priporočilo 7

Člen 12

Proračunski postopek

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
1. Kadar Komisija sklene, da se plača finančni prispevek iz ESPG, proračunskemu organu predloži predlog za odobritev proračunskih sredstev, ki ustrezajo znesku, določenemu v skladu s členom 10. ...	1. Kadar Komisija sklene, da se plača finančni prispevek iz ESPG, proračunskemu organu predloži predlog za odobritev proračunskih sredstev, ki ustrezajo znesku, določenemu v skladu s členom 10.
2. Komisija predloge v svežnjih predloži proračunskemu organu. ...	2. Komisija <u>o tem obvesti predloge v svežnjih predloži proračunskemu organu.</u>
3. Ko proračunski organ sprost odobrena proračunska sredstva, Komisija sprejme odločitev o dodelitvi finančnega prispevka.	3. Ko proračunski organ sprost odobrena proračunska sredstva, Komisija sprejme odločitev o dodelitvi finančnega prispevka.

Obrazložitev

Zahteva, da morata Parlament in Svet odobriti vsako posamezno vlogo, pomeni zavlačevanje procesa, v okviru katerega naj bi se dodelila takojšnja, kratkoročna pomoč; zbiranje vlog, ki se nato skupaj predložijo v odobritev, proces še dodatno podaljšuje. Za sprejemanje odločitev bi morala biti pooblaščen Komisija, ki bi proračunska organa obveščala o razdeljevanju sredstev iz sklada.

Priporočilo 8

Člen 16 (2)

Letno poročilo

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
2. Poročilo bo predloženo v vednost socialnim partnerjem.	2. Poročilo bo predloženo v vednost socialnim partnerjem, <u>Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.</u>

Obrazložitev

Delovanje sklada ima neposreden pomen za lokalne in regionalne oblasti in je zato tudi v interesu OR. Pomembno je ohranjati posvetovanje na široki osnovi in transparentnost v razmerju do evropskih institucij ter socialnih partnerjev, kar bo prispevalo k uspešnosti projekta.

Priporočilo 9

Člen 17 (2)

Ocena

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
2. Rezultati ocene bodo predloženi v vednost proračunskemu organu in socialnim partnerjem.	2. Rezultati ocene bodo predloženi v vednost proračunskemu organu <u>Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij</u> ter socialnim partnerjem.

Obrazložitev

Delovanje sklada ima neposreden pomen za lokalne in regionalne oblasti in je zato tudi v interesu OR. Pomembno je ohranjati posvetovanje na široki osnovi in transparentnost v razmerju do evropskih institucij ter socialnih partnerjev, kar bo prispevalo k uspešnosti projekta.

Priporočilo 10

Proračun

Znesek izdatkov Sklada bo ~~500–1000~~ milijonov evrov v tekočih cenah, pod pogojem, da je to v skladu s finančnimi perspektivami 2007–2013.

Obrazložitev

Predvidena proračunska vsota bo težko zadostovala, če upoštevamo oceno števila delavcev, ki jih letno prizadene selitev proizvodnje zaradi sprememb svetovnih trgovskih tokov; podvojitev najvišje meje proračunske vsote bi bila upravičena in znotraj meja običajnih vsot neporabljenih sredstev proračuna Skupnosti.

V Bruslju, 11. oktober 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE

Mnenje Odbora regij o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov

(2007/C 51/02)

ODBOR REGIJ JE:

ob upoštevanju predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (COM(2005) 646 konč. — 2005/0260 (COD));

ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 7. februarja 2006, da v skladu s členom 265(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o tej zadevi;

ob upoštevanju sklepa predsednika Odbora z dne 16. februarja 2006, da komisijo za kulturo, izobraževanje in raziskave zadolži za pripravo mnenja o tej zadevi;

ob upoštevanju Direktive Sveta 89/552/EGS z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov, ki jo spreminja Direktiva 97/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 1997;

ob upoštevanju mnenja Odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o prihodnosti evropske regulativne avdiovizualne politike ⁽¹⁾ (CdR 67/2004 fin) ⁽²⁾;

ob upoštevanju mnenja Odbora o četrtem poročilu Komisije o uporabi Direktive 89/552/EGS o „televiziji brez meja“ ⁽³⁾ (CdR 90/2003 fin) ⁽⁴⁾;

ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta o „televiziji brez meja“ (2003/2033(INI));

ob upoštevanju petega poročila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o uporabi Direktive 89/552/EGS o „televiziji brez meja“ (COM(2006) 49 konč.);

ob upoštevanju sedmega poročila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o uporabi členov 4 in 5 Direktive 89/552/EGS o „televiziji brez meja“, kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/36/ES, za obdobje 2003–2004 (COM(2006) 459 konč.);

ob upoštevanju poročila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o pregledu medobratovalnosti digitalnih interaktivnih televizijskih storitev v skladu s sporočilom Komisije COM(2004) 541 z dne 30. julija 2004 (COM(2006) 37 konč.);

ob upoštevanju poročila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o pravni ureditvi in trgih evropskih elektronskih komunikacij 2005 (enajsto poročilo) (COM(2006) 68 konč.);

ob upoštevanju osnutka mnenja (CdR 106/2006 rev. 2), ki ga je komisija za kulturo, izobraževanje in raziskave sprejela 20. junija 2006 (poročevalec: g. LAMBERTZ, ministrski predsednik nemško govoreče skupnosti v Belgiji (BE/PES)),

ob upoštevanju naslednjega:

- 1) Po sprejetju direktive o televiziji leta 1989 in njeni spremembi leta 1997 se je tehnološki razvoj nadaljeval. Zlasti digitalizacija in konvergenca medijev sta zbudili potrebo po prilagoditvi pravnega okvira. V prihodnje bo mogoče digitalizirane vsebine komunikacije prenašati na različne načine in s tem prejemnike oskrbovati s široko ponudbo informacij in zabave ne glede na njihovo opremo.

⁽¹⁾ COM(2003) 784 konč.

⁽²⁾ UL C 318, 22.12.2004, str. 30.

⁽³⁾ COM(2002) 778 konč.

⁽⁴⁾ UL C 256, 24.10.2003, str. 85.

- 2) Ta razvoj je treba upoštevati s pravnega vidika že zato, da se prepreči izkrivljanje konkurence med klasičnimi televizijskimi storitvami in drugimi medijskimi storitvami. Evropski parlament in Odbor regij sta vedno znova podpirala prilagajanje sedanje direktive o televiziji strukturnim spremembam in tehnološkemu razvoju ter pozivala k uvedbi temeljnih pravil za vse medijske storitve.
- 3) Prav zaradi osrednjega pomena, ki ga imajo avdiovizualni mediji za ohranjanje kulturne raznolikosti in za razvoj pluralistične družbe v Evropi, je treba evropski pravni okvir prilagoditi tako, da se omogoči in pospeši pozitiven nadaljnji razvoj. Mediji imajo na splošno velik pomen za ohranjanje regionalne in lokalne kulturne raznolikosti in identitete. Razen tega regionalni in lokalni mediji prispevajo k širjenju ustreznih vsebin in pogosto tudi manjšinskih jezikov.
- 4) Raznolika elektronska ponudba, s katero se uporabnik danes na različne načine in nenehno srečuje, je pripeljala do drugačnega zaznavanja komercialne komunikacije. Zato je treba v spremembi direktive ustrezno in času primerno prilagoditi količinske omejitve oglaševanja. Določene kakovostne omejitve pa morajo zagotavljati, da se ohrani uredniška in programska neodvisnost avdiovizualnih medijskih storitev, ki je nujna za oblikovanje demokratične volje na nacionalni in regionalni ravni. Pri tem je treba v zadostni meri upoštevati tudi interese s področja varstva mladoletnikov in potrošnikov —

na 66. plenarnem zasedanju 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 11. oktobra) sprejel naslednje mnenje:

1. Stališča Odbora regij

se strinja s tem, da bodo morale vse medijske storitve izpolnjevati določene temeljne standarde;

Odbor regij

Glede načela države izvora

Glede področja uporabe direktive

1.1 **podpira** razširitev področja uporabe direktive. Glede na vedno večjo konvergenco je treba vse medijske storitve podrediti določenim minimalnim standardom s področja varstva mladoletnikov, varstva človekovega dostojanstva, spodbujanja evropskih in neodvisnih del ter pravici do kratkega poročanja o dogodkih javnega pomena;

1.5 **pozdravlja**, da Komisija ohranja načelo države izvora; vendar **opozarja**, da mora imeti država sprejemnica učinkovitejše možnosti ukrepanja v primeru, če ponudnik medijskih storitev vse svoje dejavnosti ali njihov večji del usmerja na ozemlje druge države članice zunaj države članice izvora;

1.2 **meni**, da predlog Komisije v tem pogledu ni dovolj konkreten in **poudarja**, da je treba zaradi tehnične konvergence, ki povzroča tudi vedno večjo vsebinsko konvergenco, direktivo o televiziji še bolj razviti v direktivo na neodvisni osnovi, ki bo zajela vse elektronsko širjene vsebine z gibljivimi slikami;

Glede mehanizmov samokontrole

1.6 **pozdravlja**, da Komisija podpira uvedbo mehanizmov samokontrole in poziva države članice, da spodbujajo ustrezne ureditve;

1.3 **priporoča**, da za medijske storitve, ki poleg zvoka ali besedila uporabljajo tudi gibljive slike, veljajo minimalni standardi s področja varstva mladoletnikov in človekovega dostojanstva in ne le gospodarskopravne določbe, kot je npr. direktiva o elektronskem poslovanju;

1.7 vendar **meni**, da je zaradi pristojnosti treba vztrajati pri taki ureditvi. Opustiti je treba vsakršne vsebinske predpise za mehanizme samokontrole v državah članicah in regijah, da bi se ohranila kulturna raznolikost in subsidiarnost;

Glede stopenjske ureditve

Glede pravice do kratkega poročanja

1.4 **meni**, da je stopenjska ureditev linearnih in nelinearnih avdiovizualnih storitev, ki jo je sklenila Komisija v zvezi z možnostjo izbire in nadzora, ki ju ima uporabnik, primerna, in

1.8 **podpira** odslej predvideno pravico do kratkega poročanja za zagotovitev čezmejnega pretoka informacij in neovirane dostopa do informacij. To bistveno prispeva k raznolikosti mnenj in tudi k čezmejnemu obveščanju o pomembnih dogodkih iz drugih regij. Poleg tega se bo ureditev področja televizije tako še bolj približala sporazumu Sveta Evrope;

1.9 **znova poudarja**, da je treba pravico do kratkega poročanja med drugim zagotoviti predvsem izdajateljem televizijskega programa, ki oddajajo tudi v manjšinskih jezikih;

Glede spodbujanja evropskih in neodvisnih produkcij

1.10 **izrecno pozdravlja** ohranitev kvotnega sistema za podporo evropskih produkcij, saj le-te bistveno prispevajo k ohranjanju in razvoju regionalne identitete; vendar pa **poziva** k strožji in enotnejši uporabi tega sistema;

1.11 **meni**, da morajo države članice v okviru možnosti in s primernimi sredstvi poskrbeti, da tudi ponudniki nelinearnih medijskih storitev, ki spadajo pod njihovo jurisdikcijo, spodbujajo produkcijo evropskih in neodvisnih del ter dostop do njih;

Glede določb o oglaševanju

1.12 **meni**, da gredo omilitve pri promocijskem prikazovanju izdelkov, ki je v osnutku direktive prvič dovoljeno, predaleč in da bistveno ogrožajo uredniško neodvisnost, čeprav naj bi točka 1a) člena 3h predloga direktive to izključevala;

1.13 **je mnenja**, da določbe člena 11 o razmaku med oglaševalskimi prekinitvami in člena 18 o omejitvi oglaševanja na uro niso več primerne in zato **predlaga** večjo liberalizacijo količinskih določb o oglaševanju za ponudnike linearnih storitev;

1.14 vendar **opozarja**, da bi bilo v primeru, če bi se zaradi varstva mladoletnikov in potrošnikov določbe črtale, treba vključiti prepoved prekinjanja otroških oddaj in poročil z oglasi;

1.15 **priporoča**, da se določba, v skladu s katero morajo biti izolirani oglaševalni vložki izjema, spremeni in da se iz objektivnih razlogov dopustijo odstopanja;

Glede neodvisnosti nacionalnih regulativnih organov

1.16 **podpira** predvideno neodvisnost nacionalnih regulativnih organov; vendar **meni**, da mora vzpostavitev nadzora medijev načeloma ostati v pristojnosti držav članic in eventualno regij z zakonodajno oblastjo, zlasti če je javna radiotelevizija organizirana interno in pluralistično.

2. Priporočila Odbora regij

Priporočilo 1

Točka 2, sprememba člena 1a)

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(2) Člen 1 se nadomesti z naslednjim besedilom:</p> <p style="text-align: center;">„Člen 1</p> <p>Za namene te direktive:</p> <p>a) ‚avdiovizualna medijska storitev‘ pomeni storitev, kakor je opredeljena v členih 49 in 50 Pogodbe in katere glavni namen je zagotavljanje gibljivih slik z zvokom ali brez za obveščanje, zabavo ali izobraževanje splošne javnosti po elektronskih komunikacijskih mrežah v skladu s členom 2(a) Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta;“</p>	<p>(2) Člen 1 se nadomesti z naslednjim besedilom:</p> <p style="text-align: center;">„Člen 1</p> <p>Za namene te direktive:</p> <p>a) ‚avdiovizualna medijska storitev‘ pomeni storitev, kakor je opredeljena v členih 49 in 50 Pogodbe in katere <u>glavni</u> namen je <u>tudi</u> zagotavljanje gibljivih slik z zvokom ali brez za obveščanje, zabavo ali izobraževanje splošne javnosti po elektronskih komunikacijskih mrežah v skladu s členom 2(a) Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta, <u> vključno s spremljajočim teletekstom. Sem ne sodijo igre na srečo, za katere je potreben denarni vložek, vključno z loterijami in stavami;</u>“</p>

Obrazložitev

Prav zaradi tehnične konvergence, ki povzroča tudi vedno večjo vsebinsko konvergenco, ni smiselno zjeti le medijskih storitev, katerih glavni namen je razširjanje gibljivih slik z zvokom ali brez njega. Tudi z vidika izkrivljanja konkurence je veliko primerneje podrediti vse medijske storitve, ki uporabljajo tudi gibljive slike, minimalnim standardom iz člena 3 d–h. Temu v prid govori tudi dejstvo, da so meje med medijskimi storitvami, katerih glavni namen je nuditi gibljive slike z zvokom ali brez njega, in medijskimi storitvami, ki gibljive slike z zvokom ali brez njega uporabljajo postransko (npr. elektronski tisk ali radijsko oddajanje prek interneta), vedno bolj zabrisane. Prav tako je neupravičeno, da za medijske storitve, ki se poleg gibljivih slik v enakem obsegu ali v glavnem opirajo na zvok ali besedilo, ne veljajo minimalni standardi s področja varstva mladoletnikov in človekovega dostojanstva, temveč le gospodarskopravne ureditve kot npr. direktiva o elektronskem poslovanju.

Direktiva bi morala veljati tudi za teletekst, ki spremlja avdiovizualne medijske storitve. Direktiva, ki je sedaj v veljavi, že pokriva teletekst. Zato je treba spremljajoč teletekst izrecno omeniti v členu 1(a).

Področje iger na srečo se razlikuje od drugih gospodarskih dejavnosti, saj vključuje potrebo po zagotavljanju javne varnosti in reda, preprečevanju kaznivih dejanj in varstvu potrošnikov. V skladu z določbami direktive o elektronskem poslovanju je zato treba v direktivi o avdiovizualnih medijskih storitvah jasno navesti, da določbe direktive za lažje izvajanje čezmejnih dejavnosti ne veljajo za vse vrste iger na srečo. Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah sicer ne omenja izrecno iger na srečo, vendar — zaradi predvidene razširitve področja uporabe na nelinearne avdiovizualne medijske storitve — ni mogoče izključiti, da direktiva ne bi zajela storitev v zvezi z igrami na srečo. Zato je treba člen 1(a) dopolniti z besedilom člena 1(5) direktive o elektronskem poslovanju, v katerem so navedene izjeme, ki ne sodijo v področje uporabe te direktive.

Priporočilo 2

Točka 2, sprememba člena 1(c)

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
Člen 1(c) „c) „razširjanje televizijskih programov“ ali „televizijska programska vsebina“ pomeni linearno avdiovizualno medijsko storitev, pri kateri ponudnik medijske storitve odloči o času prenosa določenega programa in določi programski spored.“	Člen 1(c) „c) „razširjanje televizijskih programov“ ali „televizijska programska vsebina“ pomeni linearno avdiovizualno medijsko storitev, pri kateri ponudnik medijske storitve odloči o času prenosa določenega programa in določi programski spored. linearna storitev“ (tj. <u>razširjanje televizijskih programskih vsebin): avdiovizualna medijska storitev kodiranega ali nekodiranega prenašanja televizijskih programov nedoločenemu številu možnih televizijskih gledalcev, katerim se sočasno pošiljajo ali posredujejo iste slike, ne glede na tehnologijo prenosa slik.“</u>

Obrazložitev

Natančnejšo opredelitev pojma „linearna storitev“ omogočajo navedbe Sodišča Evropskih skupnosti o pojmu „razširjanje televizijskih programskih vsebin“ v sodbi „Mediakabel“. Za boljše razmejitev pojmov „linearna“ in „nelinearna storitev“ bi bilo treba v uvodnih izjavah poleg tega navesti primere, ki jih je Evropska komisija navedla v obrazložitenem memorandumu k osnutku direktive (glej točko 5 obrazložitenega memoranduma, COM 2005/646), in primere za razmejitev, navedene v delovnem dokumentu Komisije iz februarja 2006.

Priporočilo 3

Točka 2, sprememba člena 1(h)

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
Člen 1(h) „h) „prikrito oglaševanje“ pomeni besedno ali slikovno predstavitev blaga, storitev, imena, blagovne znamke ali dejavnosti proizvajalca blaga ali ponudnika storitev v programskih vsebinah, kadar izdajatelj televizijskega programa uporabi takšno predstavitev za oglaševanje in bi javnost lahko bila zavedena glede narave te predstavitve; Takšna predstavitev velja za namerno zlasti tedaj, kadar se opravlja za plačilo ali podobno nadomestilo.“	Člen 1(h) „h) „prikrito oglaševanje“ pomeni besedno ali slikovno predstavitev blaga, storitev, imena, blagovne znamke ali dejavnosti proizvajalca blaga ali ponudnika storitev v programskih vsebinah, kadar izdajatelj televizijskega programa <u>ponudnik avdiovizualne medijske storitve</u> uporabi takšno predstavitev za oglaševanje in bi javnost lahko bila zavedena glede narave te predstavitve. Takšna predstavitev velja za namerno zlasti tedaj, kadar se opravlja za plačilo ali podobno nadomestilo ali ko se <u>blago, storitev, ime, blagovna znamka ali dejavnost poudarjajo na nedopusten način. Poudarjanje je nedopustno, če ga ne upravičujejo redakcijske zahteve programa, zlasti za predstavljanje resničnega življenja.</u> “

Obrazložitev

V skladu z razširitvijo področja uporabe bi morala prepoved prikritega oglaševanja veljati za vse ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev in ne le za izdajatelje televizijskih programov/linearnih storitev. Zato je treba v členu 1(h) besedo „izdajatelj televizijskega programa“ nadomestiti s „ponudnik avdiovizualne medijske storitve“.

Natančneje je treba opredeliti tudi pojem prikritega oglaševanja v členu 1(h) ob upoštevanju točke 33 obrazložitvenega sporočila Evropske komisije o televizijskem oglaševanju (značilnost nedopustnega poudarjanja). Tako bi bili v dodanem besedilu člena 31(1)(h) natančno opisani pogoji, pod katerimi podjetja lahko dajo na voljo izdelke za avdiovizualno produkcijo.

Priloga 4

Točka 4, vstavi se nova alineja (c)

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
	c) V členu 2(a) se vstavi odstavek 4: <u>„Pri nelinearnih storitvah lahko države članice ukrepajo v skladu s členom 3, odstavki (3), (4) in (5), in členom 12(3) Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta (direktiva o elektronskem poslovanju).“</u>

Obrazložitev

Odbor regij podpira načelo države izvora kot osnovno načelo direktive. Vendar pa morajo imeti države članice še vedno možnost, da prepovejo npr. skrajno desničarske vsebine. Države sicer lahko proti takšnim vsebinam v linearnih storitvah postopajo na osnovi člena 2(a), vendar bi pri nelinearnih storitvah nastala regulativna vrzel, saj je direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah ukinila dosedanje možnosti ukrepanja na osnovi direktive o elektronskem poslovanju. Zato je treba državam članicam dovoliti, da pri nelinearnih storitvah kot doslej na osnovi direktive o elektronskem poslovanju izdajajo prepovedi. V ta namen bi morali v novem členu 2(a)(4) izrecno navesti, da države članice pri nelinearnih storitvah lahko ukrepajo v skladu s členom 3, odstavki (3), (4) in (5), ter členom 12(3) direktive o elektronskem poslovanju.

Priloga 5

Točka 5, sprememba člena 3(3)

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
Člen 3(3) „Države članice spodbujajo koregulativno ureditev na področjih, ki jih usklajuje ta direktiva. Te ureditve so takšne, da jih glavne interesne skupine na splošno sprejemajo ter da zagotavljajo učinkovito izvajanje.“	Člen 3(3) „Za izvajanje in uveljavljanje določb te direktive Države članice spodbujajo koregulativno ureditev na področjih, ki jih usklajuje ta direktiva <u>Države članice spodbujajo koregulativno ureditev na področjih, ki jih usklajuje ta direktiva</u> sisteme za samoregulacijo in koregulacijo. Te ureditve <u>Ti sistemi so takšni, da jih glavne interesne skupine v posameznih državah članicah na splošno sprejemajo ter da zagotavljajo učinkovito izvajanje.</u> “

Obrazložitev

Izvajanje direktive s pomočjo sistemov samoregulacije in koregulacije mora biti še naprej možno. Zato je treba v določbah direktive, za dodatno pojasnitev pa tudi v uvodnih izjavah, jasno navesti, da je samoregulacija možna, če ima pri tem država končno odgovornost in ustrezno možnost ukrepanja. Pojasniti pa je treba tudi, da se izraz „na splošno sprejemajo“ nanaša na splošno priznavanje v posamezni državi članici in ne na celotno Skupnost.

Priporočilo 6

Točka 6, sprememba člena 3b

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„Člen 3b</p> <p>1. Države članice pravično, primerno in nediskriminatorno zagotovijo, da za namene kratkega poročanja izdajatelji televizijskih programov, ki imajo sedež v drugih državah članicah, niso prikrajšani za dostop do dogodkov velikega javnega interesa, ki jih prenašajo izdajatelji pod njihovo jurisdikcijo.</p> <p>2. Novice za kratko poročanje lahko izdajatelji televizijskih programov prosto izberejo iz signala izdajatelja, ki jih prenaša, pri čemer navedejo vsaj vir.“</p>	<p>„Člen 3b</p> <p>1. Države članice pravično, primerno in nediskriminatorno zagotovijo, da za namene kratkega poročanja izdajatelji televizijskih programov, ki imajo sedež v drugih državah članicah ali ki oddajajo program v manjšinskem jeziku, niso prikrajšani za dostop do dogodkov velikega javnega interesa, ki jih prenašajo izdajatelji pod njihovo jurisdikcijo.</p> <p>2. Novice za kratko poročanje lahko izdajatelji televizijskih programov prosto izberejo iz signala izdajatelja, ki jih prenaša, pri čemer navedejo vsaj vir. Izdajatelji televizijskih programov lahko novice za kratko poročanje prosto izberejo iz signala izdajatelja, ki jih prenaša, pri čemer morajo navesti vsaj vir, ali pa za namene prenosa sami dobiti dostop do dogodka v skladu z zakonodajo države članice.“</p>

Obrazložitev

Za regionalno in kulturno raznolikost je bistvenega pomena, da imajo tudi domači izdajatelji televizijskega programa, ki oddajajo v manjšinskem jeziku, dostop do dogodkov velikega javnega interesa. V tem pogledu so v podobnem položaju kot izdajatelji televizijskega programa, ki imajo sedež v drugi državi članici.

Zdi se, da zgolj odobritev dostopa do obstoječega signala ravno z vidika različnosti mnenj ni zadosten ukrep. Namesto tega bi morala direktiva odločitev o tem, ali se bo pravica do kratkega poročanja dodelila v obliki pravice do fizičnega dostopa ali v obliki dostopa do signala, prepustiti državam članicam. Zato je treba člen 3b(2) dopolniti s pravico do fizičnega dostopa v skladu z zakonodajo posamezne države članice.

Priporočilo 7

Točka 6, sprememba člena 3e

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„Člen 3e</p> <p>Države članice s primernimi sredstvi zagotovijo, da avdiovizualne medijske storitve in avdiovizualna komercialna sporočila, ki jih omogočajo ponudniki pod njihovo jurisdikcijo, ne spodbujajo nestrpnosti zaradi spola, rasne ali etnične pripadnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.“</p>	<p>„Člen 3e</p> <p>Države članice s primernimi sredstvi zagotovijo, da avdiovizualne medijske storitve in avdiovizualna komercialna sporočila, ki jih omogočajo ponudniki pod njihovo jurisdikcijo, ne spodbujajo nestrpnosti na podlagi spola, rasne ali etnične pripadnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti <u>ali na kakšen drug način ne žalijo človekovega dostojanstva.</u>“</p>

Obrazložitev

Za enoten standard varstva bi bilo treba besedilo uskladiti z določbami primarne zakonodaje in sicer člena 13 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. Poleg tega je treba v besedilo na vsak način vključiti najvišjo vrednoto, tj. človekovo dostojanstvo, kot je vključena v člen 1 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Priporočilo 8

Točka 6, sprememba člena 3h

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„Člen 3h</p> <p>1. Avdiovizualne medijske storitve, ki so sponzorirane ali vsebujejo promocijsko prikazovanje izdelkov, morajo izpolnjevati naslednje zahteve:</p> <p>(...)</p> <p>c) gledalci morajo biti nedvoumno seznanjeni s sporazumom o sponzorstvu in/ali promocijskim prikazovanjem izdelka. Sponzorirani programi morajo biti kot taki jasno označeni z imenom, logotipom in/ali katerim koli drugim simbolom sponzorja, na primer z navedbo njegovega izdelka/njegovih izdelkov ali storitve/storitev ali njihovim razpoznavnim znakom na začetku, med in/ali na koncu oddaje. Oddaje s promocijskim prikazovanjem izdelkov je treba <u>ustrezno</u> opredeliti na začetku oddaje in tako preprečiti zmedenost gledalcev.</p> <p>(...)</p> <p>4. Poročila in aktualne informativne oddaje ne smejo biti sponzorirane in ne smejo promovirati izdelkov. Avdiovizualne medijske storitve za otroke in dokumentarne oddaje ne smejo promovirati izdelkov.“</p>	<p>„Člen 3h</p> <p>1. Avdiovizualne medijske storitve, ki so sponzorirane ali vsebujejo promocijsko prikazovanje izdelkov, morajo izpolnjevati naslednje zahteve:</p> <p>(...)</p> <p>c) gledalci morajo biti nedvoumno seznanjeni s sporazumom o sponzorstvu in/ali promocijskim prikazovanjem izdelka. Sponzorirani programi morajo biti kot taki jasno označeni z imenom, logotipom in/ali katerim koli drugim simbolom sponzorja, na primer z navedbo njegovega izdelka/njegovih izdelkov ali storitve/storitev ali njihovim razpoznavnim znakom na začetku, med in/ali na koncu oddaje. Oddaje s promocijskim prikazovanjem izdelkov je treba <u>jasno</u> opredeliti na začetku in na koncu oddaje <u>ter med njo</u> in tako preprečiti zmedenost gledalcev.</p> <p>(...)</p> <p>4. Poročila in aktualne informativne oddaje ne smejo biti sponzorirane in ne smejo promovirati izdelkov. Avdiovizualne medijske storitve za otroke in dokumentarne oddaje ne smejo promovirati izdelkov. <u>Promocijsko prikazovanje izdelkov je dovoljeno le v kinematografskih delih in televizijskih filmih ter zabavnih nadaljevankah, ki niso namenjene otrokom.</u>“</p>

Obrazložitev

Osnutek direktive omogoča v nasprotju z dosedanjim pravnim položajem vključitev promocijskega prikazovanja izdelkov v avdiovizualne komercialne komunikacijske oblike. Ta omilitev prvotno strogega ločevanja med oglasi in programom gre predaleč. Predlog direktive ne upošteva v zadostni meri s tem povezane ogroženosti programske avtonomije in uredniške neodvisnosti. Za nekatere oddaje sicer izključuje promocijsko prikazovanje izdelkov, toda to velja le za poročila, aktualno-informativne oddaje, otroške programe in dokumentarne filme. To pomeni, da je v oddajah, ki se ukvarjajo z varstvom potrošnikov ali ki obveščajo o potovanjih ali izdelkih, dovoljeno promocijsko prikazovanje izdelkov. S tem povezanih tveganj tudi z določbo v odstavku 1a) člena 3h predloga ni mogoče izključiti. Dosedanja praksa je pokazala, da tisti, ki promovirajo izdelke v neki oddaji, vplivajo tudi na oblikovanje te oddaje. Po drugi strani pa ni mogoče zanikati, da klasično oglaševanje dosega svoje meje in da promocijsko prikazovanje izdelkov že nekaj časa in v velikem obsegu obstaja v določenih formatih, npr. v filmih. Zato podpiramo omejeno obliko promocijskega prikazovanja izdelkov v kinematografskih delih in televizijskih filmih. Ti že sedaj, na primer v ameriških produkcijah, vsebujejo promocijska prikazovanja izdelkov.

V zameno za delno odobritev promocijskega prikazovanja izdelkov pa je treba določbe člena 3(1)(c) za *opredelitev* oddaj, v katerih se prikazujejo takšni izdelki, poopriniti tako, da se tudi gledalce, ki vidijo le del takšnih oddaj, stalno opozarja na reklamna sporočila. Pod temi pogoji je promocijsko prikazovanje izdelkov lahko dovoljeno tudi v zabavnih nadaljevankah, če te niso namenjene otrokom.

Priporočilo 9

Točka 10, sprememba člena 11

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(10) Člen 11 se nadomesti z naslednjim besedilom:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Člen 11</i></p> <p>2. Predvajanje televizijskih filmov (pri čemer so izvzeti nadaljevanke, nanizanke, lažje zabavne oddaje in dokumentarni filmi), kinematografskih del, programov za otroke, poročil lahko prekine premor z oglasi in/ali televizijsko prodajo enkrat na vsakih 35 minut.</p> <p>Oglasi ali televizijska prodaja se ne smejo predvajati med prenosom verskih obredov.“</p>	<p>(10) Člen 11 se nadomesti z naslednjim besedilom:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Člen 11</i></p> <p>2. Predvajanje televizijskih filmov (pri čemer so izvzeti nadaljevanke, nanizanke, lažje zabavne oddaje in dokumentarni filmi); <u>in</u> kinematografskih del, programov za otroke, poročil lahko prekine premor z oglasi in/ali televizijsko prodajo enkrat na vsakih 35 <u>30</u> minut.</p> <p>Oglasi ali televizijska prodaja se ne smejo predvajati med prenosom verskih obredov <u>in otroškimi oddajami ter poročili.</u>“</p>

Obrazložitev

Predlagana omilitev omejitve ponudnikom medijskih storitev omogoča večjo prilagodljivost pri oblikovanju programov. Vendar pa je treba predlog Komisije dopolniti in reklamne prekinitve z oglasi prepovedati tudi v otroških programih in poročilih. Pri otroških oddajah je to potrebno zaradi varstva mladoletnikov, saj še niso sposobni dovolj razlikovati med oglasi in programom ter pravilno oceniti oglasnih sporočil. Pri poročilih pa je ta omejitev potrebna zaradi njihove posebne funkcije pri neodvisnem oblikovanju mnenja.

Priporočilo 10

Točka 20, sprememba člena 23b

Besedilo predloga Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(20) Vstavi se naslednji člen 23b:</p> <p style="text-align: center;">„Člen 23b</p> <p>1. Države članice jamčijo za neodvisnost nacionalnih regulativnih organov in zagotovijo, da svoja pooblastila izvajajo nepristransko in pregledno.</p> <p>2. Nacionalni regulativni organi predložijo drug drugemu in Komisiji informacije, potrebne za uporabo določb te direktive.“</p>	<p>(20) Vstavi se naslednji člen 23b:</p> <p style="text-align: center;">„Člen 23b</p> <p>1. Države članice jamčijo za neodvisnost nacionalnih <u>in morebitnih regionalnih regulativnih organov brez vpliva na nacionalne predpise o javnih ponudnikih medijskih storitev</u> in zagotovijo, da svoja pooblastila izvajajo nepristransko in pregledno.</p> <p>2. Nacionalni regulativni organi predložijo drug drugemu in Komisiji informacije, potrebne za uporabo določb te direktive.“</p>

Obrazložitev

Neodvisnost nacionalnih regulativnih organov je zelo pomembna in jo je treba pozdraviti. Vendar pa mora vzpostavitev nadzora medijev ostati v pristojnosti držav članic in eventualno regij z zakonodajno oblastjo. Poleg tega člen 23b ne sme vplivati na položaj javne radiotelevizije, nujno pa mora predvideti zunanji nadzor vseh izdajateljev radiotelevizijskega programa. To velja predvsem za države članice in regije, ki na osnovi svoje ustave javno radiotelevizijo organizirajo notranje in pluralistično, torej jo nadzorujejo interno, in v katerih je le v majhni meri podvržena državnemu pravnemu nadzoru.

Treba je zagotoviti tudi nepristranskost in preglednost morebitnih regionalnih regulativnih organov, ki so ali bi lahko bili v regijah pristojni za predpise na področju komunikacije, ali v zveznih državah ali neodvisnih skupnostih. Predlagana sprememba ne spreminja pristojnosti nacionalnih organov, temveč si z njo prizadevamo, da bi se ob upoštevanju načela o subsidiarnosti iz Maastrichtske pogodbe jamčenje nepristranskosti in preglednosti razširilo tudi na lokalno raven.

V Bruslju, 11. oktobra 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE

Mnenje Odbora regij o širitvenem paketu 2005 2005/ELAR/001 in sporočilu Komisije: Zahodni Balkan na poti k EU: Utrjevanje stabilnosti in povečevanje blaginje

(2007/C 51/03)

ODBOR REGIJ JE,

ob upoštevanju sporočila Komisije Zahodni Balkan na poti k EU: utrjevanje stabilnosti in povečevanje blaginje (COM(2006) 27 konč.);

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 27. januarja 2006, da v skladu s prvim odstavkom člena 265 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Odbor regij zaprosi za mnenje o tej temi;

ob upoštevanju sklepa predsedstva Odbora z dne 28. februarja 2006, da komisijo za zunanje odnose in decentralizirano sodelovanje pooblasti za pripravo mnenja o strategiji Evropske komisije v zvezi z napredkom, doseženim v okviru širitvenega procesa;

ob upoštevanju širitvenega paketa 2005 (2005/ELAR/001);

ob upoštevanju mnenja o predlogu sklepa Sveta o načelih, prednostnih nalogah in pogojih, določenih v partnerstvu EU in Hrvaške, da je treba pozornost nameniti državam, ki sodelujejo v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu (SPP): Albaniji, Bosni in Hercegovini, Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji ter Srbiji in Črni gori, vključno s Kosovom — z izjemo Hrvaške (CdR 499/2004 konč.);

ob upoštevanju mnenja o vlogi regionalnih in lokalnih oblasti EU pri procesu demokratizacije na Zahodnem Balkanu (CdR 101/2003 konč.)⁽¹⁾;

ob upoštevanju mnenja o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o dialogu civilnih družb med EU in državami kandidatkami (CdR 50/2006 rev 1);

ob upoštevanju skupne izjave za javnost o EU in Zahodnem Balkanu zunanjih ministrov držav članic EU, držav pristopnic, držav kandidatk in potencialnih držav kandidatk Zahodnega Balkana v Salzburgu, dne 11. marca 2006, ki je podprla evropsko perspektivo držav Zahodnega Balkana in v skladu z rezultati vrha EU v Solunu 2003 potrdila članstvo v EU kot končni cilj;

ob upoštevanju Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo, ki so ga 10. junija 1999 ustanovile Evropska komisija in 40 držav partneric kot ureditev za preprečevanje sporov in obnovo Zahodnega Balkana;

ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 16. marca 2006⁽²⁾ o strateškem dokumentu Komisije o širitvi;

ob upoštevanju sklepne listine konference o vlogi regionalnih in lokalnih oblasti EU v procesu utrjevanja demokracije v državah Zahodnega Balkana, Priština, 22. junij 2005 (CdR 145/2005);

ob upoštevanju sklepnih ugotovitev konference komisije CONST o prispevku regionalnih in lokalnih oblasti k varstvu manjšin in ukrepom proti diskriminaciji z dne 17. marca 2006 na Dunaju (Avstrija);

ob upoštevanju Evropske listine o malih podjetjih in poročila o izvajanju Evropske listine o malih in srednje velikih podjetjih v Moldaviji in državah Zahodnega Balkana, SEC 2006 (283);

ob upoštevanju mnenja, ki ga je 22. junija 2006 sprejela komisija za zunanje odnose in sodelovanje (CdR 115/2006 rev. 1), poročevalec: g. Schausberger (AT/EVP);

⁽¹⁾ UL C 73, 23.3.2004, str. 1.

⁽²⁾ Brokovo poročilo, A6-0025/2006.

ker je OR v enem svojih mnenj obravnaval izključno Hrvaško, se bo to mnenje osredotočilo na ostale države Zahodnega Balkana, t.j. Albanijo, Bosno in Hercegovino, Črno goro, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo ter Srbijo s Kosovom,

na 66. plenarnem zasedanju dne 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 11. oktobra) soglasno sprejel naslednje mnenje.

1. Stališče Odbora regij

1.1 Splošne ugotovitve

Odbor regij

1.1.1 **meni**, da je nadaljnji razvoj v državah Zahodnega Balkana skupni evropski mirovni projekt, ki povsem ustreza ustanovni ideji Evropskih skupnosti, in **poudarja**, da morajo države Zahodnega Balkana na lastno odgovornost in s podporo Evropske unije kot sestavni del evropske družine končno postati območje miru, svobode, varnosti in blaginje;

1.1.2 **meni**, da je sprejemanje preteklosti pogoj za spravo med državami, narodi in etničnimi skupinami v državah Zahodnega Balkana; v zvezi s tem **poudarja** obveznost neomejenega sodelovanja teh držav z Mednarodnim kazenskim sodiščem za območje nekdanje Jugoslavije (ICTY);

1.1.3 **potrjuje**, da članstvo v Evropski uniji ne obsega le notranjega trga ali prostega pretoka oseb, ampak v enaki meri tudi vrednote človeškega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in varstva človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, ki so skupne vsem narodom in državam Evropske unije;

1.1.4 **pozdravlja** napredek pri političnih in gospodarskih reformah, ki izhajajo iz evropske perspektive držav Zahodnega Balkana, objavljene v Solunu leta 2003 in potrjene 11. marca 2006 v Salzburgu, in **priznava** veliko odgovornost mednarodne skupnosti in Evrope do teh držav;

1.1.5 **pozdravlja**, da se vprašanja držav Zahodnega Balkana obravnavajo v vseh ustreznih svetih in tudi v Svetu za splošne zadeve ter da se junija 2006 rezultati združijo;

1.1.6 **pozdravlja** pogajanja o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu (SPS) z Bosno in Hercegovino;

1.1.7 **upa**, da se bodo pogajanja o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu (SPS) s Srbijo nemudoma nadaljevala, takoj ko bodo srbski pogajalski partnerji ponovno vzpostavili pogoje za to;

1.1.8 **pozdravlja** začetek pogajanj o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu s Črno goro 26. septembra 2006;

1.1.9 **opozarja na to**, da imajo države Zahodnega Balkana zelo različne politične in upravne strukture ter tradicije — deloma tudi na regionalni in lokalni ravni — in da so velike razlike prav tako v razvoju, kar je treba ustrezno upoštevati v procesu preoblikovanja, stabilizacije in demokratizacije;

1.1.10 **priznava** delovni program Hrvaške kot predsedujoče države v procesu sodelovanja v Jugovzhodni Evropi (SEECP) za obdobje od maja 2006 do maja 2007, katerega uspeh je odvisen zlasti od konstruktivnega sodelovanja jugovzhodnih evropskih držav in ki je pomemben korak pri uresničitvi evropske perspektive za to območje;

1.2. Temeljna pričakovanja širitve

1.2.1 **poudarja** obstoječo evropsko perspektivo za države Zahodnega Balkana s končnim ciljem članstva v EU. Zato aktualna razprava o temeljnih perspektivah širitve ne zajema držav Zahodnega Balkana. Hitrost širitve mora upoštevati absorpcijsko sposobnost EU;

1.2.2 **priznava** pomen, bogastvo in vrednost, ki jih bodo Zahodni Balkan, posamezne države in ljudje prinesli celotni Evropski uniji;

1.2.3 **potrjuje** svoje stališče, da je treba razpravljati o temeljnih ciljeh in mejah Evropske unije, vključno z mogočimi oblikami sodelovanja s sosednjimi državami (npr. sosedska politika ali privilegirana partnerstva). To vključuje, da se tistim državam, ki jim zdaj ni omogočena možnost za članstvo, predlaga jasno začrtan evropski gospodarski, politični in strateški odnos kot strategija za spodbujanje, kar zajema postopno vključevanje v politični in gospodarski sistem Evrope;

1.2.4 **podpira** željo Evropskega parlamenta, izraženo Komisiji, da se do 31. decembra 2006 predloži poročilo o konceptu absorpcijske sposobnosti, vključno z značajem in zemljepisnimi mejami Evropske unije, ter **izraža pripravljenost**, da prispeva k poročilu na lastno pobudo o tej temi, ki ga načrtuje Evropski parlament;

1.2.5 **poudarja** pomen vprašanja pripravljenosti prebivalcev za proces širitve tako v državi pristopnici kot tudi v sedanji EU, a poudarja, da to ne bi smelo postati dodatno merilo za pristop;

2. Priporočila Odbora regij

Odbor regij

2.1 Stabilna lokalna in regionalna demokracija; pluralistična družba

2.1.1 **poudarja**, da je ključ do trajne stabilnosti ustvarjanje demokratično zakonitih političnih institucij s potrebnimi finančnimi sredstvi ter zmogljivejše uprave na lokalni in regionalni ravni; slednje zagotavljajo izvajanje načel subsidiarnosti, demokratičnosti, partnerstva in človekovih pravic ter temeljnih svobodščin v življenju državljanov in državljanek;

2.1.2 **poudarja**, da so lahko stabilizacijsko-pridružitveni sporazumi za pripravo na prihodnje članstvo v EU trajno uspešni le z dejavno udeležbo regionalnih in lokalnih oblasti;

2.1.3 državam Zahodnega Balkana **priporoča**, da podpišejo ali ratificirajo Evropsko okvirno konvencijo o čezmejnem sodelovanju, Evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih in Evropsko listino lokalne samouprave⁽³⁾ ter zagotovijo njihovo ustrezno izvajanje; to velja tudi za Okvirno konvencijo o varstvu narodnih manjšin;

2.1.4 **poziva** države Zahodnega Balkana, da izpolnjujejo obveznosti, ki so bile sprejete na regionalni ministrski konferenci za Jugovzhodno Evropo o učinkovitem demokratičnem vodenju na lokalni in regionalni ravni (Zagreb, 24.–25. oktobra 2004), in se pripravijo na nadaljevanje konference v Skopju (Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija) 8. in 9. novembra 2006 v okviru Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo in Sveta Evrope;

2.1.5 **poziva** države Zahodnega Balkana, da ob upoštevanju načela subsidiarnosti okrepijo podnacionalne ravni uprave, da zato vzpostavijo potreben pravni okvir ter dajo regijam in občinam na voljo sredstva, potrebna za izvajanje njihovih (razširjenih) pristojnosti;

2.1.6 **poziva** vlado in združenja regionalnih in lokalnih oblasti v državah Zahodnega Balkana, da sodelujejo ter razvijajo pobude in programe za krepitev zmogljivosti, ki jih potrebujejo regionalne in lokalne oblasti za učinkovito izvajanje nalog; **pozdravlja** pobudo, ki jo je sprejel Svet Evrope za ustanovitev Središča za strokovno znanje za reformo lokalne samouprave, in poziva Komisijo, da preuči možnost vzpostavitve partnerstva s tem središčem za učinkovito izvajanje programov pomoči;

2.1.7 **spodbuja** udeležbo vseh skupin prebivalstva, zlasti manjšin (nevečinske skupine prebivalstva) v javnem življenju, v vseh političnih organih in upravnih strukturah ter javnih podje-

tjih, in krepitev dialoga med skupnostmi, zlasti na območjih z mešanim prebivalstvom, ter pripravo in izvajanje srednjeročnih strateških načrtov za ta namen;

2.1.8 **priporoča** uporabo izkušenj regij v državah članicah v zvezi s politikami o spoštovanju človekovih pravic in varstvu pravic manjšin; dolgoročno obstojne so le tiste pravne podlage in politike, ki učinkujejo na majhnih območjih in jih prebivalci podpirajo;

2.1.9 **meni**, da je proces širitve EU velika spodbuda za sprejemanje skupnega ali sosedskega življenja različnih skupin ljudi; **opozarja na to**, da rešitev vprašanja skupin prebivalstva zaradi zapletenega pravnega položaja in različne strukture naseljevanja v vsakem primeru zahteva posebno obravnavo;

2.1.10 **meni, da je za** trajnostno uporabo sredstev Evropske unije **nujno potrebno**, da se vse regionalne in lokalne oblasti in njihove krovne organizacije v državah Zahodnega Balkana vključijo v oblikovanje in izvajanje vseh programov Skupnosti in da se nanje, v skladu z njihovimi upravnimi zmogljivostmi, prenese (so)odgovornost; **opozarja na** sredstva Unije za podporo političnim in gospodarskim reformam v višini približno 5,4 milijarde EUR v letih od 2000 do 2006; **poudarja** pomen nadaljnje finančne podpore za utrjevanje in nadaljevanje partnerstva pri ukrepih za krepitev zmogljivosti predvsem z instrumentom za predpristopno pomoč ter v naslednjem finančnem obdobju 2007–2013 spet **pričakuje** ustrezno financiranje tega instrumenta za države Zahodnega Balkana;

2.1.11 **podpira** spodbujanje dialoga predstavnikov regionalnih in lokalnih oblasti te regije z Odborom regij; **potrjuje** svojo pripravljenost, da bo denimo v okviru mešanih posvetovalnih odborov za države z možnostjo za članstvo dejansko prispeval k vzpostavitvi institucij in kreptvi upravnih zmogljivosti za nacionalna združenja regij in lokalne oblasti; **meni**, da je treba izpolniti željo regionalnih in lokalnih oblasti držav Zahodnega Balkana po informacijah o upravnih praksi, političnem posvetovanju in tehnični pomoči iz držav članic;

2.1.12 **poziva k** vključitvi Odbora regij, regij držav članic ter izobraževalnih ustanov⁽⁴⁾, evropskih regionalnih organizacij in Delovne skupnosti evropskih obmejnih regij z ustreznimi izkušnjami v ustanovitve regionalne visoke šole za reformo javne uprave (COM(2006) 27, str. 13); **priporoča** vključitev naslednjih izobraževalnih vsebin: „decentralizacija in regionalizacija“, „izgradnja in upravljanje regionalnih in lokalnih uprav“, „medregionalno čezmejno sodelovanje“ in „upravljanje raznolikosti“;

⁽³⁾ Pregled o stanju ratifikacije je na voljo na spletni strani Sveta Evrope: <http://conventions.coe.int>.

⁽⁴⁾ Glej npr. izobraževalne seminarje pri pristojnem centru za Jugovzhodno Evropo na univerzi v Gradcu (Master in South East European Law and European Integration), univerzah v Trentu, Regensburgu, Budimpešti in Ljubljani (Joint European Master in Comparative Local Development), Evropski akademiji v Bolzanu, univerzi v Gradcu in EIPA (Master in European Integration und Regionalism) ter podiplomski študij „evropskega združevanja“ za univerze v Beogradu, Nišu in Novem Sadu v sodelovanju z univerzami v Comu, Frankfurtu na Odri, Gorici, Mariboru in Salzburgu (Tempus CD_JEP-190104-2004).

2.1.13 **pozdravlja** izide regionalne okrogle mize Pakta stabilnosti z dne 30. maja 2006 v Beogradu, kjer so se udeleženci dogovorili, da bodo prevzeli lastništvo (ownership) za novi okvir sodelovanja, za katerega bo odgovorna regija sama; **izraža** pripravljenost za sodelovanje v okviru regionalnega sveta za sodelovanje (RCC), ki bo ustanovljen leta 2008 kot naslednik Pakta stabilnosti, ter za prispevanje izkušenj, pridobljenih na regionalni in lokalni ravni;

2.2 Čezmejno in medregionalno sodelovanje

2.2.1 **meni**, da politično, kulturno in gospodarsko čezmejno sodelovanje regij in občin držav Zahodnega Balkana ne prispeva samo k spodbujanju lokalnega in nacionalnega gospodarstva, temveč pomeni tudi konkreten način za izboljšanje medsebojnega razumevanja in zaupanja v regiji ter prispeva k preprečevanju etničnih sporov;

2.2.2 **poziva** uprave regij in lokalnih oblasti v Evropski uniji, da v okviru projektov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja^(?) regionalnim in lokalnim politikam ter upravam iz držav Zahodnega Balkana še bolj okrepljeno posredujejo dejanske izkušnje; pri tem so tudi zelo pomembne izkušnje regij in lokalnih oblasti, ki so leta 2004 pristopili k EU; **poziva** Komisijo, da regionalne in lokalne oblasti držav članic prek nacionalnih kontaktnih točk še bolje seznanijo z obstoječimi projekti tesnega medinstitucionalnega sodelovanja Evropske unije;

2.2.3 **poziva**, da se na srečanjih med predstavniki evropskih regionalnih in občinskih organizacij, lokalnimi in regionalnimi predstavniki, upravnimi strokovnjaki ter gospodarstveniki iz EU in držav Zahodnega Balkana uporabijo rezultati izmenjave izkušenj za dejansko krepitev zmogljivosti, in **opozarja** na priročnik za lokalno demokracijo (Toolkit of Local Government Capacity-Building Programmes), ki ga je septembra 2005 izdal Svet Evrope⁽⁶⁾, ter Praktični priročnik za čezmejno sodelovanje, ki ga je sestavila Delovna skupnost evropskih obmejnih regij (AGEG) in v devetih jezikih izdala Evropska komisija;

2.2.4 **poziva** Urad za izmenjavo informacij o tehnični pomoči (TALEX), ki je leta 2004 začel izvajati dejavnosti v tej regiji, da svoje ponudbe ne omejuje le na osrednje državne uprave in poslovna združenja, ampak da jih okrepljeno razširi na regionalne in lokalne oblasti in njihove krovne organizacije;

2.2.5 **poudarja** odgovornost regionalnih in lokalnih oblasti držav Zahodnega Balkana pri vračanju razseljenih oseb in njihovi nastanitvi, izobraževanju, zaposlovanju in vključevanju v družbo; **meni**, da je v zvezi s tem **treba** okrepiti medregionalno sodelovanje in uporabiti izkušnje drugih držav ter regionalnih in lokalnih oblasti;

^(?) Mišljene so delegacije strokovnjakov iz nacionalnih, regionalnih in občinskih uprav, ki bi svoje izkušnje posredovale na konkretnih delovnih mestih v upravah držav Zahodnega Balkana. To se je med pripravami za pristop pred letom 2004 izkazalo za zelo zanesljivo.

⁽⁶⁾ Direkcija za sodelovanje za lokalno in regionalno demokracijo.

2.2.6 **meni**, da je bližajoča se nova ureditev maloobmejnega prometa na zunanjih državnih mejah držav članic obetavna (COM (2005)56 z dne 23. februarja 2005), in **priporoča** podobne ureditve med balkanskimi državami⁽⁷⁾ v sodelovanju s Svetom Evrope⁽⁸⁾;

2.2.7 Komisiji **predlaga**, da se za krepitev regionalnih, občinskih in mestnih partnerstev uporabijo izkušnje članic Odbora Regij ter nacionalnih in evropskih združenj regionalnih in lokalnih oblasti;

2.2.8 **meni**, da je čezmejno sodelovanje sodoben instrument za varstvo manjšin in **opozarja** na člen 17 Okvirne konvencije o varstvu narodnih manjšin;

2.3 Gospodarstvo in zaposlovanje

2.3.1 **se zavzema za to**, da evropske institucije pri izvajanju gospodarskih reform posvečajo posebno pozornost boju proti brezposelnosti, socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbujanju socialnega dialoga, ker je s političnimi reformami treba hkrati rešiti gospodarska in socialnopolitična vprašanja (šibka nacionalna gospodarstva, visoka brezposelnost, nezadostna socialna kohezija);

2.3.2 v zvezi s tem **meni, da je treba** znotraj držav Zahodnega Balkana v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi oblastmi razvijati in uresničevati regionalne gospodarske in zaposlovalne koncepte, katerih cilj sta trajnostna oživetev gospodarstva z ustvarjanjem delovnih mest v samem kraju in čezmejna povezanost;

2.3.3 **priporoča**, da se v skladu s pristojnostmi regionalnih in lokalnih oblasti in na podlagi pozitivnih pobud za nadaljnji razvoj centrov pomoči, ki so se na tem območju že izvajale — oz. njihovo ustanovitev na območjih, kjer še ne obstajajo — ustanovijo svetovalni centri za posredovanje osnovnega znanja o podjetjih in podjetništvu ter spodbujanje podjetnosti zlasti pri mladini (SEK(2006) 283), da se razširijo vitalne strukture malih in srednje velikih podjetij, ki pomembno prispevajo k zaposlovanju;

2.3.4 **poziva** k podpiranju regionalnih in lokalnih oblasti pri izboljševanju elektronskih komunikacij in elektronskega dostopa do gospodarskih informacij (svetovanje, vlaganje prošelj, pravne in davčne informacije) ter se tako prispeva k izgradnji lokalne in regionalne gospodarske strukture;

⁽⁷⁾ Dragocena podlaga za razpravo so priporočila za čezmejno varnost in sodelovanje na prihodnjih zunanjih mejah EU ob upoštevanju schengenske pogodbe, ki jih je izdalo združenje evropskih obmejnih regij.

⁽⁸⁾ Politična izjava odbora ministrov Sveta Evrope z dne 6. novembra 2003 v Chisinaiju zahteva sklenitev „regionalnega sporazuma“ na več območjih. Pogajanja so zelo uspešna in v skladu z določbami EU.

2.3.5 **predlaga** nadaljnji razvoj informacijskih sistemov in sistemov za spodbujanje podjetij na lokalni in regionalni ravni; **poziva**, da se problem bega možganov prepreči z vzpostavitvijo regionalnih platform za znanost in razvoj ter izobraževanje in tako oblikuje perspektivo za prihodnost;

2.4 Izobraževanje in kultura

2.4.1 **podpira mnenje**, da je treba graditi na izkušnjah programa TEMPUS, za katerega je bil v letih 2001–2005 za ukrepe na Zahodnem Balkanu predviden proračun v višini 83 milijonov EUR in ki je do 250 študentom in več kot 1000 učiteljem na leto omogočal študij ali izpopolnjevanje v drugih državah, ter da je treba še naprej krepiti možnost sodelovanja v okviru programa MLADINA tudi na podeželju;

2.4.2 **priporoča**, da Komisija v okviru programa Erasmus Mundus študentom regije v okviru evropskih magistrskih študijev omogoči udeležbo na evropskih podiplomskih študijih, predvsem študijih, ki vključujejo mednarodna predavanja in prakso, kajti Odbor meni, da takšen pristop spodbuja vzajemno kulturno razumevanje in razvoj gospodarskih odnosov;

2.4.3 **meni**, da mora proces učenja potekati v obe smeri. Tako kot naj bi državljani držav Zahodnega Balkana izkoristili možnosti izobraževanja v državah EU, je treba tudi državljane EU spodbuditi k študiju v teh državah;

2.4.4 **meni, da je treba** študentom in učiteljem olajšati bivanje v državah članicah, zato da se mladi generaciji omogoči evropska perspektiva; **opozarja** na načrtovano olajšanje izdajanja vizumov zlasti za študente;

2.4.5 **poziva** Komisijo, da pri restavriranju in obnavljanju arhitekturnih spomenikov ter krajev kulturne dediščine v oblikovanje, načrtovanje in izvajanje vključi regionalne in lokalne oblasti;

2.4.6 **opozarja** na potencial, ki ga ima kulturni turizem v tej regiji kot instrument za gospodarski razvoj, in zato spodbuja trenutna prizadevanja za ohranitev stavbne in kulturne dediščine tudi na podeželju;

2.4.7 **poudarja** pomembno vlogo sodelovanja na področju umetnosti in kulture za dolgoročno stabilizacijo in seznanjanje držav Zahodnega Balkana s sodelovalnimi projekti na področju umetnosti in kulture Evropske unije;

2.4.8 **želi dati pobudo** za razmislek o ustanovitvi portala e-Balkan kot dodatne platforme za dialog in sodelovanje, ki bi bila namenjena predvsem mladim na Zahodnem Balkanu. Takšen portal bi lahko poleg izobraževanja spodbujal tudi neposredne izmenjave na družbenem in kulturnem področju;

2.5 Različna politična področja

2.5.1 **opozarja** regionalne in lokalne oblasti na obveznost odobritve dovoljenj na najpomembnejših turističnih območjih tudi v zvezi s prihodnjim trajnostnim razvojem naravi prijaznega kakovostnega turizma;

2.5.2 **poziva** Komisijo, da pri uporabi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA), ki nadomešča sedanje predpristopne uredbe in uredbo CARDS ⁽⁹⁾, upošteva oceno programa CARDS, ki izrecno zahteva večjo decentralizacijo načrtovanja in upravljanja tega programa. Regionalna razsežnost programa CARDS je sorazmerno šibka, dopušča odsotnost strateškega vodstva, lokalni partnerji pa jo opisujejo kot nedostopno. To kritiko je treba upoštevati pri nadaljnjem razvoju držav Zahodnega Balkana;

2.5.3 **poziva** države Zahodnega Balkana, da v svojih reformah upoštevajo cilje lizbonske strategije glede na posodobitve Evropskega sveta 23. in 24. marca 2006 in v oblikovanje in izvajanje vključijo regionalno in občinsko raven, ter **poziva** k pripravi obsežnih strateških načrtov za regionalni razvoj;

2.5.4 **predlaga**, da se v najpomembnejše dejavnosti Evropske agencije za okolje, ki bo v okviru programov PHARE in CARDS 2005 od leta 2006 prek izbranih institucij Skupnosti podpirala delovne programe teh držav, vključijo pristojni državni organi (zlasti regionalni in lokalni organi) za okoljska vprašanja;

2.6 Obveščanje in komunikacija

2.6.1 **opozarja**, da je med celotnimi pogajanjimi treba upoštevati absorpcijsko sposobnost EU in poudarja, da pri tem ne gre za nova merila za absorpcijsko sposobnost, ter oceniti napredek v skladu s preglednimi merili in ne s političnimi ocenami, ter **zahteva**, da se pošteno obravnavajo pričakovanja prebivalcev v državah članicah EU in evropskih partnerskih državah;

2.6.2 **poziva** države članice in evropske institucije, da državljane in državljanke prek intenzivnejše komunikacije o širitvenem procesu, kot je bila značilna za Romunijo in Bolgarijo (ki se je prekrivala z razpravo o ustavi v Evropski konvenciji), obveščajo o pogajanjih ter vključijo regionalne in lokalne oblasti (prek Odbora regij) v oblikovanje in izvajanje informacijskih konceptov in ukrepov, ker so ti najbližje državljanom in imajo stike z lokalnimi in regionalnimi mediji;

2.6.3 **opozarja**, da morajo institucije Skupnosti in države Zahodnega Balkana v okviru integracijskega procesa okrepljeno obveščati državljane in državljanke o ciljih, vsebinah in zahtevah za obe strani, da se prepreči dojemanje integracijskega procesa kot nečesa, kar se vsiljuje od „zunaj“ ali „zgoraj“, ter ponovno **opozarja** na pomembno vlogo regionalnih in lokalnih oblasti pri vseh komunikacijskih ukrepih;

⁽⁹⁾ CARDS — Pomoč Skupnosti za obnovo, razvoj in stabilizacijo.

2.6.4 **podpira** razširitev dialoga s civilno družbo na države Zahodnega Balkana, ki mora potekati prek svobodnih, neodvisnih in profesionalnih medijev; **predlaga**, da se čim prej dovoli vključitev držav Zahodnega Balkana v akcijski program Skupnosti za spodbujanje organizacij, ki so dejavne na področju aktivnega državljanstva Unije (sodelovanje državljanov);

2.7 Albanija

2.7.1 **podpira** predlog Komisije, da se albanski akcijski načrt za preprečevanje in boj proti korupciji ne omeji le na nacionalno upravo, ampak se razširi tudi na regionalno in lokalno raven (COM (2005) 1421, str. 18);

2.7.2 **predlaga** krepitev medregionalnega in čezmejnega sodelovanja zlasti s sosednjimi regijami držav EU;

2.7.3 **podpira** zahteve Evropskega parlamenta po okrepitevi boja proti korupciji, zagotovljeni svobodi medijev in volilni pravici, ki je v skladu z evropskimi standardi;

2.8 Bosna in Hercegovina

2.8.1 z veseljem **ugotavlja**, da ima Bosna in Hercegovina regionalno raven, ki ima prav posebne odgovornosti in pomembno vlogo pri reševanju etničnih težav; **opozarja na to**, da je treba v zelo regionalizirani državi zaradi pomanjkljive politične tradicije ali kulture decentralizacije izboljšati tudi finančno zmogljivost in učinkovitost struktur;

2.8.2 **meni**, da je ustavna reforma za izboljšanje državnih institucij **nujna**, in **pričakuje**, da bodo izpolnjeni pogoji za pravilno izvedbo volitev, načrtovanih za oktober 2006;

2.8.3 **opozarja** na izkušnje in znanje regionalnih predstavnikov iz zveznih držav (npr. Belgije) v zvezi z izboljšanjem pravnih podlag in dejavnosti med zvezno državo in različnimi enotami (entitete in kantoni), ter je **prepričan**, da so potrebne inovativne rešitve;

2.8.4 **pozdravlja** razširitev rednih gospodarsko-političnih dialogov na Bosno in Hercegovino;

2.8.5 **zahteva** podporo pri integraciji beguncev in razseljenih oseb v mestih in občinah; glej sporazum o ponovnem sprejemu 31. januarja 2005 med Hrvaško, Bosno in Hercegovino ter Srbijo in Črno goro;

2.9 Srbija

2.9.1 **obžaluje**, da ob sprejetju nove srbske ustave niso izkoristili priložnosti, da bi okrepili proces decentralizacije in **meni**, da bi povečanje avtonomije krepilo tudi kohezijo zvezne države;

2.9.2 **poudarja** pomen večetničnega značaja avtonomne pokrajine Vojvodine in pozdravlja tamkajšnji duh medsebojnega zaupanja in strpnosti pa tudi način vključevanja različnih narodnostnih skupin v politične odločitve;

2.9.3 **pozdravlja** številne dejavnosti avtonomne pokrajine Vojvodine na področju čezmejnega regionalnega in medregionalnega sodelovanja v smislu evropskega procesa vključevanja in se zavzema zato, da se regionalne in lokalne oblasti močnejše vključijo v nadaljnja pogajanja o SPS;

2.9.4 močno **priporoča**, da se z reformo občin okrepijo lokalne politične ustanove in uprava ter se jim dodelijo potrebna sredstva, ker to in krepitev regionalne ravni ustreza načelom subsidiarnosti, bližine državljanom in partnerstva ter razbremeni zvezno državo;

2.9.5 **pričakuje**, da bo Srbija čim prej podpisala Evropsko okvirno konvencijo o čezmejnem sodelovanju in ratificirala Evropsko listino lokalne samouprave;

2.9.6 **spodbuja** oblasti Srbije, da s sodelovanjem z Mednarodnim kazenskim sodiščem za območje nekdanje Jugoslavije v Haagu zagotovijo pogoje za nadaljevanje pogajanj o SPS;

2.10 Kosovo

2.10.1 **meni**, da sta rešitev vprašanja statusa Kosova z evropsko perspektivo in trajna rešitev za pravice državljanov in državljanek različnih narodnosti pogoja za trajno spravo; **pričakuje** zaključitev neposrednih razprav pod okriljem Združenih narodov na Dunaju ⁽¹⁰⁾ do konca leta 2006;

2.10.2 **pričakuje** zagotovitev učinkovitega izvajanja ustavnih določb na lokalni ravni z učinkovitim modelom decentralizacije, ki trajno zagotavlja pravice manjšin in skupin prebivalstva, ter izboljšanje skrajno pomanjkljive pravne države in pravne varnosti, boljše politično zastopanje manjšin in boljše varstvo manjšin (manjšinskih jezikov);

2.10.3 **opozarja na nujnost** izboljšanja odnosov med kosovskimi Srbi in kosovskimi Albanci, vključitev vseh skupin v demokratično in upravno življenje ter zagotavljanje varstva manjšin;

2.10.4 **meni, da je treba** okrepiti upravne zmogljivosti na občinski ravni, zlasti v zvezi z oblikovanjem strategij za gospodarski razvoj ter boj proti organiziranemu in finančnemu kriminalu (COM (2005) 561, str. 33);

2.10.5 **meni**, da je izboljšanje javne ponudbe storitev za vse občine zelo pomembno za preprečevanje nastanka „vzporednih struktur“;

⁽¹⁰⁾ Podlaga so „vodilna načela“ skupine za stike z ZDA, Združenim kraljestvom, Nemčijo, Francijo, Italijo in Rusko federacijo.

2.11 Črna gora

2.11.1 **pričakuje** potrditev in izvajanje rezultatov referenduma 21. maja 2006 vseh strani; **poziva** vse udeležene strani, da začnejo konstruktiven dialog o skupnem življenju;

2.11.2 **pozdravlja dejstvo**, da je bil referendum o neodvisnosti Črne gore 21. maja 2006 v skladu z mednarodnimi in evropskimi standardi izveden demokratično, pregledno in pravilno, kar so posebej potrdili predstavniki Odbora regij, prvič v vlogi opazovalcev referenduma;

2.11.3 **pozdravlja**, da je prebivalstvo Črne gore z izredno veliko 86,5-odstotno volilno udeležbo dokazalo demokratično odgovornost in zrelost, ki sta pokazali visoko stopnjo legitimnosti;

2.11.4 rezultat s 55,5 % za neodvisnost **šteje kot** poziv zagovornikom in nasprotnikom neodvisnosti k tesnemu sodelovanju znotraj Črne gore in Srbije ter med njima pri uresničitvi neodvisnosti;

2.11.5 **priporoča** vsem udeležencem, da v procesu osamosvajanja opustijo samostojno delovanje in naredijo vse potrebne korake za skupno uskladitev;

2.11.6 **pričakuje**, da bo nova država Črna gora čim prej podpisala in ratificirala Evropsko okvirno konvencijo o čezmejnem sodelovanju, Evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih, Evropsko listino lokalne samouprave in Okvirno konvencijo o varstvu narodnih manjšin;

2.11.7 **priporoča** organom Črne gore, da s Srbijo takoj izdelajo modele za čezmejno regionalno sodelovanje na skupni meji (Sandžak) in to prenesejo tudi na druge sosednje države, kot sta Bosna in Hercegovina ter Albanija, in na avtonomno regijo Kosovo;

2.11.8 **poziva** institucije EU, da novo državo podpirajo na poti od miroljubnega državnega ločevanja do samostojnosti;

2.12 Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija

2.12.1 **pozdravlja** priznanje statusa kandidatke Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji kot priznanje za napredek pri izvajanju Ohridskega sporazuma; **spodbuja** popolno izva-

janje Ohridskega sporazuma s podporo mednarodne skupnosti kot podlago za izboljšanje stabilnosti;

2.12.2 po nasilju ob nedavnih parlamentarnih volitvah **pričakuje** od vseh političnih strani, da bodo ustvarile pogoje za izvedbo demokratičnih volitev v prihodnosti brez nasilja in v skladu z evropskim standardom;

2.12.3 **podpira** nadaljnjo krepitev lokalne samouprave in njenega financiranja, ker je prispevala h krepitvi zaupanja med etničnimi skupinami;

2.12.4 **meni**, da je nujno potrebna krepitev lokalnih upravnih zmogljivosti, ker so te pogoj za decentralizacijo pobiranja davkov in dajatvenih pooblastil (finančni viri za občine); **se strinja** s Komisijo, da viri financiranja za občine ne zadostujejo za sofinanciranje prihodnjih programov in projektov v okviru strukturnih skladov in kohezijskega sklada ali za uresničevanje njihovih pristojnosti na področju varstva okolja (SEK (2005) 1425, str. 140), ter **poziva**, da se varstvo okolja kot področje, ki je povezano z drugimi področji, še bolj vključi tudi na druga politična področja, ki jih izvajajo občine, npr. prostorsko načrtovanje;

2.12.5 **podpira** predlog Komisije, da se arbitražni postopek med občinami in centralno državo oblikuje jasneje (SEK (2005) 1425, str. 21), ter **meni**, da je nujno potrebno redno in strukturirano sodelovanje med nacionalnimi in lokalnimi ravni (SEK (2005) 1425, str. 120);

2.12.6 **meni, da je treba** ustvariti delujoč finančni nadzor z notranjimi revizijami kot pogoj za pravilno upravljanje, razširiti zmogljivosti za preprečitev zlorabe javnih sredstev in določiti dosledne ukrepe za zaježitev korupcije na lokalni ravni;

2.12.7 **poziva**, da se določijo ukrepi za krepitev podeželja ter gospodarstva in kmetijstva (npr. ustanovitev bančnih podružnic na podeželju, dajanje v zakup in prodaja podeželskih zemljišč v lasti države kmetom) za črpanje razpoložljivih možnosti samopreskrbe;

2.12.8 **upa** na čimprejšnjo, dokončno rešitev vprašanja poimenovanj, ki bo ustrezala vsem stranem, pod nadzorom Združenih narodov.

V Bruslju, 11. oktobra 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE

Mnenje Odbora regij o zeleni knjigi — Evropska strategija za trajnostno, konkurenčno in varno energijo in sporočilu Komisije — Akcijski načrt za biomaso ter sporočilu Komisije — Strategija EU za biogoriva

(2007/C 51/04)

ODBOR REGIJ JE

ob upoštevanju zelene knjige *Evropska strategija za trajnostno, konkurenčno in varno energijo* (COM(2006) 105 konč.), sporočila Komisije *Akcijski načrt za biomaso* (COM(2005) 628 konč.) in sporočila Komisije *Strategija EU za biogoriva*, (COM (2006) 34 konč.);

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 2. decembra 2005, da v skladu s prvim odstavkom člena 256 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Odbor zaprosi za mnenje o zeleni knjigi *Evropska strategija za trajnostno, konkurenčno in varno energijo*;

ob upoštevanju sklepa predsedstva Odbora z dne 16. februarja 2006, da komisijo za trajnostni razvoj zadolži za pripravo mnenja o tej temi;

ob upoštevanju mnenja z dne 16. februarja 2006 o zeleni knjigi o *energetski učinkovitosti ali narediti več z manj* (COM(2005) 265 konč.) — CdR 216/2005 fin;

ob upoštevanju mnenja Odbora z dne 15. novembra 2001 o zeleni knjigi Komisije *K evropski strategiji za varnost oskrbe z energijo* (COM(2000) 769 konč.) — CdR 38/2001 fin. ⁽¹⁾;

ob upoštevanju mnenja Odbora z dne 17. junija 2004 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitosti končne rabe energije in energetskih storitvah, COM(2003) 739 konč. — 2003/0300 (COD) — CdR 92/2004 fin ⁽²⁾;

ob upoštevanju osnutka mnenja (CdR 150/2006rev. 1), ki ga je komisija za trajnostni razvoj sprejela 27. junija 2006 (poročevalka: Emilia Müller, državna ministrica za zvezne in evropske zadeve vlade zvezne dežele Bavarske (DE/EPP));

na 66. plenarnem zasedanju 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 11. oktobra) soglasno sprejel naslednje mnenje.

1. Stališča Odbora regij

Odbor regij

Zelena knjiga o energiji

1.1 **pozdravlja** objavo zelene knjige, ki podaja ustrezno oceno stanja na področju energije in poti naprej do strategije za trajnostno, konkurenčno in varno energijo v Evropi;

1.2 **ugotavlja**, da se mora Evropa na področju energije soočiti s številnimi izzivi, denimo z visokimi in zelo nihajočimi cenami energije, povečevanjem svetovnega povpraševanja po energiji, tveganji na področju varnosti za države proizvajalke, tranzitne države in transportne poti, vedno večjo odvisnostjo od uvoza, še vedno omejeno diverzifikacijo virov energije in oskrbe z energijo, vse večjim obremenjevanjem okolja, potrebo po močnejši integraciji in prepletenosti nacionalnih energetskih trgov ter veliko potrebo po naložbah v energetsko infrastrukturo;

⁽¹⁾ UL C 107 z dne 3.5.2002, str. 13.

⁽²⁾ UL C 318 z dne 22.12.2004, str. 19.

1.3 **pozdravlja**, da zelena knjiga kot odgovor na te izzive daje pobudo za temeljno razpravo o energetski politiki v Evropi in poudarja pomen dolgoročno zastavljene energetske strategije EU;

1.4 **poudarja**, da je treba za uresničitev treh ciljev — varnosti oskrbe z energijo, konkurenčnosti in varstva okolja — nujno upoštevati vsa politična področja, ki so povezana z energetsko politiko, predvsem prometno, okoljsko, regionalno, raziskovalno, razvojno in tudi zunanjo politiko;

1.5 **pozdravlja** pristop k skupni evropski energetski politiki, ki bi razvijala partnerstvo med oblastmi na evropski, nacionalni in subnacionalni ravni ob upoštevanju posebnosti posameznih držav članic in v skladu z načelom subsidiarnosti. Evropa lahko vprašanje varnosti in pogojev oskrbe z energijo trajno reši le v okviru usklajenega ravnanja;

1.6 **opozarja**, da je stabilna in cenovno ugodna oskrba z energijo pomembna tudi za trajnostni razvoj regij in občin;

1.7 **poudarja** vlogo regionalnih in lokalnih oblasti kot proizvajalcev energije (npr. z udeležbo v podjetjih energetskega sektorja), ki so odvisni od poštene konkurence;

1.8 **pozdravlja** sklepe Evropskega sveta z dne 23. in 24. marca, v skladu s katerimi je za zagotavljanje konkurenčnosti evropskih gospodarstev in cenovne dostopnosti do oskrbe z energijo treba spodbujati razvoj regionalnega sodelovanja na področju energije v EU in integracijo regionalnih trgov v notranji trg EU;

1.9 **poudarja** potrebo po diverzifikaciji zunanjih in notranjih virov energije, da se tako zmanjša odvisnost EU od uvoza energije in dobav posameznih dobaviteljev ter zagotovi trajnostna dobava energije;

1.10 **poudarja**, da mora biti v skladu z načelom subsidiarnosti odločitve za kombinirano uporabo virov energije še nadalje v rokah držav članic;

1.11 **se zavzema za to**, da se pri kombinirani uporabi virov energije v državah članicah poveča delež energij z nizkimi stopnjami ali brez emisij toplogrednih plinov, ter tako prispeva k boju proti podnebnim spremembam;

1.12 **ugotavlja**, da diverzifikacija kombinirane uporabe obnovljivih energetskih virov ne vključuje vodne in geotermalne energije, zelo učinkovitih virov energije, ki jih pogosto uporabljajo regionalni in lokalni proizvajalci ter dobavitelji energije;

1.13 **obžaluje**, da se direktive o liberalizaciji notranjega trga s plinom in električno energijo v številnih državah članicah pomanjkljivo izvajajo;

1.14 **meni**, da je treba pred sprejetjem nadaljnjih zakonodajnih ukrepov v celoti izvajati drugi paket ukrepov za notranji trg in oceniti vplive teh ukrepov;

1.15 **poudarja** nujnost vzpostavitve enotnega evropskega energetskega omrežja in **meni**, da je treba zato izboljšati sodelovanje med nacionalnimi regulativnimi organi;

1.16 **zavrača** vzpostavitev novih upravnih struktur, kot denimo evropski regulativni organ za energijo, kajti nacionalni regulativni organi lahko sami uresničujejo cilje, ki jih je predlagala Komisija in potrdil Svet;

1.17 **meni**, da trenutno ni potrebe po novem zakonodajnem predlogu za zaloge plina, kajti najprej je treba izvesti direktivo o varnosti dobave plina, ki je začela veljati maja 2006;

1.18 **pozdravlja** predložitev strateškega načrta, ki krepi razvoj novih energetskih tehnologij na evropski ravni, podpira njihovo hitro uvajanje na trg ter omogoča usklajevanje raziskovalnih in inovacijskih programov Skupnosti in nacionalnih držav;

1.19 **meni**, da je povečanje energetske učinkovitosti pomemben cilj, zlasti za preprečevanje še naprej naraščajoče odvisnosti od uvoza;

1.20 **opozarja**, da so mnogi ukrepi za energetske učinkovitosti, ki bodisi že veljajo v EU ali se še oblikujejo, pokazali šele prve učinke oziroma se še niti niso začeli izvajati. Med te ukrepe sodijo denimo direktiva o zgradbah, direktiva o sproizvodnji električne energije in toplote ter direktiva o energetske učinkovitosti;

1.21 **pozdravlja** namen Komisije, da bo po letu 2007 letno izvajala pregled strategije EU, v okviru katerega bo ocenjevala tudi srednjeročne in dolgoročne cilje ter ukrepe, ki so potrebni za uresničitev teh ciljev;

Akcijski načrt za biomaso

1.22 **pozdravlja** objavo akcijskega načrta za biomaso. Izvajanje akcijskega načrta lahko pomembno prispeva k uresnitvi treh ciljev, ki jih določa zelena knjiga o energiji;

1.23 **pozdravlja** namen Komisije, da se pri uporabi obnovljivih energij poveča delež biomase, in **meni**, da je paket ukrepov, ki jih je določila Komisija, primerna osnova za povečanje uporabe biomase v energetske namene;

1.24 **pozdravlja** dejstvo, da Komisija poudarja pomen regij za spodbujanje biogoriv in drugih oblik bioenergije v okviru kohezijske politike in politike za razvoj podeželja;

1.25 **opozarja**, da lahko uporaba biomase odločilno prispeva k uresnitvi cilja, da se do leta 2010 delež obnovljivih virov energije v skupni porabi energije v EU poveča na 12 odstotkov, in **poudarja** pomen biomase kot pomembnega alternativnega vira energije k fosilnim virom energije;

1.26 **poudarja**, da akcijski načrt prvič navaja, kako bi porabo primarne energije, pridobljene z uporabo biomase, ki naj bi se v skladu s cilji bele knjige iz leta 1997 potrojila na približno 150 milijonov ton ekvivalenta nafte (Mtoe), razdelili med področja toplote, elektrike in goriva (toplota: 75 Mtoe, elektrika: 55 Mtoe, goriva: 19 Mtoe);

1.27 **poudarja**, da bi potek, opisan v akcijskem načrtu, pomenil povečanje deleža biomase pri porabi primarne energije Evropske unije s trenutnih 4 % na 8 % v letu 2010 in **opozarja**, da je za doseg tega cilja treba — ob upoštevanju načela subsidiarnosti na vseh ravneh — sprejeti predvsem ukrepe za zagotavljanje oskrbe z biomaso, na primer obvezne zaloge, izboljšanje dobavne verige itd.;

1.28 **pozdravlja** sklep Sveta z dne 14. februarja 2006 o uvrstitvi zagotavljanja daljinskega ogrevanja na seznam blaga in storitev, za katere lahko države članice uporabijo znižano stopnjo DDV, in **meni**, da je pomembno, da jo tudi dejansko uporabljajo;

1.29 **opaža**, da mnoge lokalne in regionalne oblasti konkretne projekte za proizvodnjo električne in toplotne energije iz biomase že uspešno izvajajo (ali so že uspešno izvedle) ter jim na tem področju pripada pionirska vloga, in **meni**, da je treba te projekte spodbujati;

1.30 **poudarja** pomen biomase kot vira energije za podeželje: uporaba biomase lahko pomeni nove vire dohodkov, predvsem na področju kmetijstva („kmetovalec kot proizvajalec energije“) in gozdarstva, ter prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest;

Strategija za biogoriva

1.31 **pozdravlja** sporočilo Komisije o strategiji EU za biogoriva, ki bi na področju prometa vsaj deloma lahko nadomestila fosilna goriva in bila vključena v sisteme oskrbe z gorivi;

1.32 **poudarja** dejstvo, da se pri javnih vozniških parkih v lokalnih in regionalnih ozemelskih skupnostih že uporabljajo vozila, ki jih poganjajo biogoriva;

1.33 **poudarja** pomen trajnostne proizvodnje biogoriv, da bi preprečili izgubo biološke raznolikosti; treba je preprečiti, da bi energijske monokulture (zgoščeno pridelovanje ene rastline na obsežnih območjih) čezmerno prizadele lokalni ekosistem;

1.34 **poziva** Evropsko komisijo, da okrepi prizadevanja za raziskave na področju biogoriv, tako glede surovin (za povečanje prihodka in izboljšanje energetskih značilnosti gojenih rastlin oz. za uporabo piroliznih olj kot surovine v naftni industriji), kot tudi postopkov (predelava biomase v energijo s pomočjo uplinjanja, pirolizo itd.);

2. Priporočila Odbora regij

Zelena knjiga o energiji

2.1 **Odbor regij zahteva**, da se za zagotavljanje poštene konkurence v vseh državah članicah nemudoma in v celoti izva-

jajo direktive za liberalizacijo notranjega trga s plinom in električno energijo;

2.2 **se zavzema za** izvajanje analiz stroškov in koristi novih zakonodajnih predlogov Komisije;

2.3 **zahteva**, da se med pregledom sistema trgovanja z emisijami ti sistemi nadalje razširijo in izboljšajo v skladu z zeleno knjigo; tako bi vzpostavili stabilne razmere, ki bi industrijam omogočile, da sprejmejo potrebne odločitve za dolgoročne naložbe; **poziva**, da se odpravijo nepotrebne obremenitve za gospodarstvo, predvsem zaradi vplivov na cene elektrike in izkrivljanja konkurence, ker so nacionalni načrti za razdelitev alokacijskih načrtov med državami članicami pomanjkljivo usklajeni;

2.4 **ugotavlja**, da je bilo med kritičnim obdobjem oskrbe s plinom januarja 2006 usklajevanje na ravni EU učinkovito, in **poziva**, da se tudi v prihodnosti ob upoštevanju primarne lastne odgovornosti držav članic za lastno varnost oskrbe za primer kritičnega obdobja oskrbe z energijo zagotovijo učinkoviti usklajevalni mehanizmi, ki temeljijo na načelih solidarnosti in subsidiarnosti;

2.5 **zahteva**, da se na področju raziskav in razvoja poudarijo trajnostne energije in energetska učinkovitost ter da se temu namenijo ustrezna sredstva Skupnosti;

2.6 **predlaga**, da mora EU na vseh ustreznih političnih področjih v okviru svojih pristojnosti dajati pobude za uporabo trajnostnih virov energije;

2.7 **pozdravlja** namen Komisije, da prispeva k nadaljnjemu razvoju ukrepov za energetska učinkovitost, in **se zavzema za** čim hitrejšo predložitev obsežnega akcijskega načrta za energetska učinkovitost;

2.8 **zahteva**, da se v oblikovanje tega akcijskega načrta vključijo tudi instrumenti, ki podpirajo trg in so stroškovno učinkoviti, kot denimo informiranje, posvetovanje, spodbujanje, prostovoljni sporazumi in podobno, ter da se upošteva meja obremenljivosti javnih gospodinjstev, podjetij in potrošnikov;

2.9 **se ne strinja s** pripravo absolutnih ciljev za povečanje učinkovitosti. Države članice, ki so že prihranile energijo ali uporabljajo še posebej učinkovite tehnologije, imajo manj možnosti za nadaljnje povečanje učinkovitosti in bi zato pri izvajanju absolutnih ciljev bile v slabšem položaju glede konkurenčnosti;

2.10 **odobrava** predlog za mednarodni sporazum o energetske učinkovitosti in pobudo za dialog EU o energetske učinkovitosti in prihrankih energije z državami, ki imajo visoko energetske porabo, ter z državami na pragu razvitosti;

2.11 **podpira** razvoj skupnega koncepta zunanje in varnostne politike o varstvu oskrbe in diverzifikaciji dobaviteljev, vzpostavitev partnerstev na področju energije ter okrepitev dialoga s pomembnimi državami proizvajalkami, potrošnicami in tranzitnimi državami; pri tem bi bila smiselna tudi vključitev sosednjih držav, ki niso članice EU;

Akcijski načrt za biomaso

2.12 **poziva** Komisijo, da upošteva pomen lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju in nadaljnjem razvoju akcijskega načrta, da izrecno prouči lokalno in regionalno razsežnost ter na ta način prispeva tudi k obširni krepitvi podeželja;

2.13 **podpira** mnenje Komisije v zvezi z oskrbo z biomaso, da je treba odločitve glede pridelave energetskih rastlin sprejemati na lokalni in regionalni ravni;

2.14 **meni**, da je treba poleg spodbujanja varčevanja z energijo in povečanja energetske učinkovitosti razširiti uporabo

obnovljivih virov energije in v tej zvezi pospeševati trajnostni razvoj energetske in materialne uporabe biomase, če želimo povečati zanesljivost oskrbe, zaščititi vire, zmanjšati emisije toplogrednih plinov ter okrepiti podeželje in sektor obnovljive energije;

Strategija za biogoriva

2.15 **meni, da je treba** odpraviti trenutne tehnične ovire za uporabo biogoriv in spremeniti standard EN 14214 ter tako olajšati uporabo širšega spektra rastlinskih olj za biodizelsko gorivo do tolikšne mere, da ne pride do bistvenih neželenih učinkov na zmogljivost goriva, ter **podpira** mnenje Komisije, da je treba najprej proučiti vzroke za te ovire, opredeliti posebne vidike standardov, ki jih je treba spremeniti, hkrati pa zagotoviti, da pri tem ne pride do diskriminacije biogoriv;

2.16 **poziva** Komisijo, da pri nadaljnjem razvoju strategije za biogoriva primerno upošteva tudi lokalno in regionalno razsežnost;

2.17 **pozdravlja** namen Komisije, da bo pri porabi goriv povišala delež biogoriv in da zato predvideva tudi pregled ukrepov za spodbujanje uporabe biogoriv.

V Bruslju, 11. oktobra 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE

Mnenje Odbora regij o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o javno-zasebnih partnerstvih in zakonodaji Skupnosti na področju javnih naročil in koncesij

(2007/C 51/05)

ODBOR REGIJ JE

ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o javno-zasebnih partnerstvih in zakonodaji Skupnosti na področju javnih naročil in koncesij (COM(2005) 569 konč.);

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije s 15. novembra 2005, da se v skladu s členom 265, prva alineja, Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti o tej temi posvetuje z Odborom regij;

ob upoštevanju sklepa predsednika Odbora regij z dne 22. februarja 2006, da za pripravo mnenja na to temo določi komisijo za ekonomsko in socialno politiko,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij o zeleni knjigi o javno-zasebnih partnerstvih in koncesijah (COM(2004)327 konč. CdR 239/2004 fin);

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o zeleni knjigi o javno-zasebnih partnerstvih in pravu Skupnosti o javnih naročilih in koncesijah (COM(2004) 327 konč. CESE 1440/2004 fin);

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o vlogi Evropske investicijske banke (EIB) v javno-zasebnih partnerstvih in njihovem učinku na problematiko rasti (CESE 255/2005);

ob upoštevanju osnutka mnenja (CdR 41/2006 rev. 2), ki ga je komisija za ekonomsko in socialno politiko sprejela 3. julija 2006 (poročevalka: **Božena RNOWICZ**, županja mesta Zielona Góra, Poljska, EUN-AE).

ODBOR REGIJ JE,

- 1) **ker** je zaradi globalizacije gospodarstva in s tem povezanega večjega pritiska konkurence med zasebnimi ali javnimi podjetji — eden izmed ciljev lizbonske strategije je izboljšanje njihove konkurenčnosti — potrebno tesno sodelovanje zasebnega in javnega sektorja v okviru javno-zasebnih partnerstev, ki so ugodna za obe strani, pa tudi — pravzaprav predvsem — za državljane, ki so uporabniki ponujenih storitev;
- 2) **ker** razvoj javno-zasebnih partnerstev, ki temeljijo na sodelovanju javnih akterjev in zasebnih partnerjev, omogoča eni in drugi strani, torej vladi ali skupnostim in zasebnemu sektorju, da izvajajo skupne projekte, izkoristijo lastne zmožnosti in se ne omejujejo izključno na komercialne vidike dejavnosti, temveč skušajo uresničiti tudi socialne cilje in s tem omogočiti predvsem izboljšanje kakovosti ponujenih storitev;
- 3) **ker** bi se lokalne in regionalne oblasti morale bolj vključiti v javno-zasebna partnerstva, saj imajo partnerski projekti, ki so v skladu z načeli pogodb Evropske unije, korist za vse državljane, ki so jim namenjene storitve,

na 66. plenarnem zasedanju 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 12. oktobra) sprejel naslednje mnenje.

1. Stališče Odbora regij

Odbor regij

1.1 **ugotavlja**, da je glede na to, da natančna opredelitev javno-zasebnih partnerstev, predvsem zaradi pomanjkanja izkušenj na tem področju (zlasti v novih državah članicah) in ustreznih zakonskih določb, trenutno še ne obstaja, treba pripraviti sporočilo o opredelitvi vseh vrst pogodbenih oblik javno-zasebnih partnerstev;

1.2 **meni**, da bi morale lokalne in regionalne oblasti odločiti o tem, kako naj se javne storitve financirajo, v kakšni obliki bi se vanje vključila javno-zasebna partnerstva in ali jih lahko po možnosti zagotavljajo same, saj so najbližje državljanom kot uporabnikom teh storitev;

1.3 **meni**, da bi morali pri izbiri javno-zasebnih partnerstev upoštevati predvsem, ali z izvedbo določenega projekta pomagamo izboljšati kakovost storitev, namenjenih državljanom; javno-zasebna partnerstva namreč niso v vseh primerih idealna rešitev;

1.4 **meni**, da je cilj javno-zasebnih partnerstev prenesti tveganja na tistega partnerja, ki jih lahko najbolje obvlada. V primeru težav pri izvajanju projekta je treba zagotoviti primerno zaščito;

1.5 **opaža**, da javno-zasebna partnerstva temeljijo na načelu, da javni sektor prevzame odgovornost za vzpostavitev ustrezne infrastrukture in zagotavljanje določene vrste storitev in obenem dejavno sodeluje z zasebnim sektorjem pri konkretnem izvajanju določenega projekta. Zasebni sektor pa je zadolžen za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev, tehnoloških prenosov ter izvajanje nalog za doseg ciljev javnega sektorja. Ko je objekt zaključen ali moderniziran, pa prevzame tudi njegovo vodenje na podlagi prejetega plačila za ponujene storitve. Cilj javno-zasebnih partnerstev je tako doseči tak odnos med posameznimi partnerji, ki bo zagotovil, da bo s tveganji, povezanimi z določenim elementom projekta, vedno upravljali tisti partner, ki je za to najboljše usposobljen;

1.6 **opaža**, da so lahko javno-zasebna partnerstva pri vzpostavljanju določene infrastrukture ali zagotavljanju storitev za javnost dobra rešitev. Ključno merilo za odločitev o tem, ali naj

lokalne in regionalne oblasti izvajajo naloge same, v okviru lastnih dejavnosti, ali se jih prepusti tretjim osebam v skladu z veljavno zakonodajo o javnih naročilih v državi oziroma se projekti izvedejo na podlagi dodeljenih koncesij ali v obliki institucionaliziranega javno-zasebnega partnerstva, mora biti poglobljena analiza konkretnega cilja vzpostavitve določene infrastrukture ali zagotavljanja ustreznih storitev;

1.7 **poudarja**, da problematike javno-zasebnih partnerstev ne bi smeli obravnavati le s pravnega, ekonomskega ali tehničnega vidika, temveč tudi s političnega. O sklepih v zvezi s skupnimi projekti javnega in zasebnega sektorja se namreč demokratično glasuje in nadzorujejo jih pristojni organi, kar pomeni, da morajo biti javni in da jih lahko vrednotijo vsi državljani, ki so jim storitve namenjene;

1.8 **meni**, da ima lahko javni sektor, če se odloči za izvedbo določenega projekta v obliki javno-zasebnega partnerstva (v primeru, da se ta možnost izkaže za najprimernejšo pri oblikovanju zelene infrastrukture ali storitev, namenjenih javnosti), v nekaterih primerih naslednje koristi:

- vključitev zasebnega kapitala v financiranje projektov za javno dobro, kar omogoča prihranek pri proračunu in manjše stroške vlaganj,
- prenos naložbenih tveganj na partnerja iz zasebnega sektorja na vseh področjih, kjer jih le-ta nadzoruje bolje kot partner iz javnega sektorja,
- možnost, da se pospešijo predvidena vlaganja in s tem povezane storitve za javnost, saj je zasebni sektor prožnejši in hitrejši,
- diverzifikacija virov financiranja javnega sektorja na lokalni ravni,
- zagotovitev zanesljive izvedbe projektov, če zasnovano in zgrajeno ali obnovljeno infrastrukturo upravlja ali vzdržuje partner iz zasebnega sektorja, ki zato pazi na to, da je projekt pod nadzorom partnerja iz javnega sektorja izveden natančno in v roku,
- zagotovitev dolgoročnih kakovostnih javnih storitev na podlagi večletnih pogodb;

1.9 **poudarja**, da je za prost in neoviran razvoj javno-zasebnega partnerstva, ki temelji na ključnih načelih pogodb Evropske unije (enakost možnosti, vzajemno priznavanje ali sorazmernost), potrebno zaupanje obeh partnerjev in transparentni dvostranski stiki. Za uskladitev javno-zasebnih partnerstev z omenjenimi načeli morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- stabilnost sistema lokalne in regionalne uprave,
- zaupanje finančnih trgov in interesnih skupin,
- dobro finančno stanje obeh partnerjev, tako iz javnega kot iz zasebnega sektorja,
- transparentne in konkretne pogodbene določbe, ki predvidevajo mehanizem revizije in določbe v primeru višje sile,
- natančen izračun stroškov projekta,
- zagotovitev pravnega varstva za oba partnerja;

1.10 **izpostavlja** dejstvo, da morajo tako pogodbena javno-zasebna partnerstva kot tudi institucionalizirana javno-zasebna partnerstva imeti za prednostno nalogo, da zagotovijo državljanom visokokakovostne, varne in trajne zmogljivosti oziroma storitve. Javni organi morajo dati prednost omogočanju storitev pred ekonomskim interesom ponudnika in obdržati nekatere pristojnosti, kot so določanje standardov za kakovost in varnost, enostransko spreminjanje le-teh v korist javnega interesa skozi celotno trajanje partnerstva, možnost ohraniti zmogljivost oziroma storitev, ter po tem ko se partnerstvo zaključi, prejemati sredstva od ponudnika, za katerega javni organ meni, da je nujen za ohranitev zmogljivosti oziroma storitev;

1.11 **meni**, da čeprav večina agentov, s katerimi se je posvetovala Komisija, ni podpirala pobude Skupnosti za pojasnitev in uskladitev predpisov v zvezi s sklepanjem pogodb s podizvajalci in javno-zasebnimi partnerstvi, institucije Skupnosti ne smejo pozabiti, da ima glavno korist od partnerstva državljan, ki uporablja te storitve, in da je uspeh javno-zasebnih partnerstev lahko v nevarnosti, če se nosilec javno-zasebnega partnerstva ne odzove ustrezno na podizvajalce in dobavitelje, ki izvajajo del ponudbe storitev ali storitev v celoti. Poleg tega imajo lokalni in regionalni organi interes za spodbujanje malih in srednjih podjetij, ki v večini primerov delujejo kot podizvajalci oziroma dobavitelji. Zato mora biti obvezno za izvajalce oziroma koncesionarje, da izpolnijo svoje ekonomske obveznosti do podizvajalcev oziroma dobaviteljev v skladu z istimi ekonomskimi pogoji, kot so tisti, ki urejajo izpolnitev ekonomskih obveznosti naročnikov do izvajalca oziroma koncesionarja.

2. Stališče Odbora regij

Odbor regij

2.1 **bo, če bo Komisija vztrajala** pri zamisli, da uvede zakonodajni predlog o koncesijah za storitve, zahteval priznanje specifičnosti koncesij za storitve oziroma koncesij za storitve splošnega gospodarskega pomena. Vsak predlog Komisije mora zagotoviti prožne, pregledne in nediskriminacijske postopke za izbiro ponudnika storitev skupaj s prožnimi horizontalnimi merili za končno dodelitev;

2.2 **ocenjuje**, da je treba razpravo o javno-zasebnih partnerstvih nadaljevati na ravni Evropske komisije, ker postaja sodelovanje med občinami/regijami in zasebnim sektorjem v EU vedno bolj pomembno;

2.3 **predlaga** Evropski komisiji, da objavi sporočilo, s katerim bo pojasnila koncept javno-zasebnih partnerstev in izraze, kot so pogodbena javno-zasebna partnerstva oz. institucionalizirana javno-zasebna partnerstva, in morebitno razlikovanje med javno-zasebnimi partnerstvi na evropski, nacionalni in regionalni oz. lokalni ravni;

2.4 **meni**, da bi se bilo treba — glede na prejšnjo točko — izogibati izrazom „javne storitve“ in „storitve splošnega interesa“, saj so v posameznih zakonodajah različno opredeljeni. Za opredelitev institucionaliziranih javno-zasebnih partnerstev, kar v evropski zakonodaji postaja bolj priljubljeno, bi lahko uporabili naslednjo utemeljeno zasnovo: to so partnerstva, namenjena izvajanju projekta ali zagotavljanju storitev za državljane v zameno za celotno ali delno plačilo uporabnikov;

2.5 **spodbuja** k temu, da se obravnava tudi vprašanje, ali so na evropski ravni na razpolago potrebni finančni instrumenti za jamstvo vseevropskih javno-zasebnih partnerstev (pozavarovanje, državne garancije);

2.6 **pozdravlja** prizadevanja Komisije za zagotovitev, da se pri dodelitvi javnih naročil in koncesij na ravni EU spoštujejo temeljna načela Pogodbe o Evropski uniji — transparentnost, enakost možnosti, sorazmernost in vzajemno priznavanje;

2.7 **meni**, da je lahko pri zapletenih javnih naročilih učinkovit konkurenčni dialog, a doslej je glede vsebine konkurenčnega dialoga le malo izkušenj;

2.8 **priporoča** državam članicam, da za dodelitev koncesij razvijejo postopke, ki bodo temeljili na transparentnih in skladnih načelih, ter upoštevajo vse skupne evropske opredelitve in standarde, ki jih utegne predlagati Evropska komisija;

2.9 **meni**, da se za zagotovitev večje pravne varnosti za pobude v zvezi z javno-zasebnimi partnerstvi lahko predvidi možnost, da sta pri podjetjih, ki zagotavljajo javne storitve, udeležena tako javni kot zasebni sektor;

2.10 **ugotavlja**, da samo za tiste kandidate (ponudnike storitev), ki jih javni organ nadzoruje na podoben način kot svoje lastne službe in ki v okviru tega organa opravljajo pretežni del svojih dejavnosti, ni treba uporabljati postopkov javnih naročil. Po mnenju OR je „notranji izvajalec“ pravno ločen subjekt, ki ga pristojni organ popolnoma nadzoruje, podobno kot svoje službe. Da bi ugotovili obstoj takšnega nadzora, je treba upoštevati elemente, kot so zastopstvo v upravnih, vodstvenih ali nadzornih organih, s tem povezane specifikacije v statutih, lastništvo, dejanski vpliv in nadzor nad strateškimi odločitvami in posameznimi upravljavskimi odločitvami. Status notranjega izvajalca izključuje vsako sodelovanje zasebnega podjetja pri kapitalu ponudnika v višini več kot 33 %; zlasti pa OR meni, da bi bilo napačno domnevati, da neposredne dodelitve skupnim javno-zasebnim podjetjem s pomočjo javnih postopkov v vseh primerih pomenijo neposredno ali posredno prednost za ta podjetja. Odbor zato nasprotuje zamisli, da nepo-

sredne dodelitve samodejno ustvarjajo konkurenčno prednost, ki ni v skladu z določbami Pogodbe, ter načelu, da bi bila vsaka dodatna ovira v zvezi z delovanjem na trgu nezdržljiva z omenjenim okvirom;

2.11 **meni**, da bi sporočilo o opredelitvi v zvezi z dodeljevanjem koncesij in institucionaliziranih javno-zasebnih partnerstev lahko omogočilo nadaljnja navodila glede načel enake obravnave, transparentnosti, sorazmernosti in vzajemnega priznavanja iz Pogodbe o Evropski uniji. S tem bi se povečale možnosti za uspešen razvoj javno-zasebnih partnerstev, v prihodnosti pa bi se na teh temeljih in na podlagi posojil Evropske investicijske banke (EIB) lahko izvedlo več projektov kot sedaj;

2.12 **poudarja**, da demokratični sistem v vseh državah članicah EU zagotavlja visoko kakovost storitev splošnega pomena in državljana postavlja na prvo mesto. Oblast tako ščiti državljane, saj načrtuje (ali vpliva na načrtovanje), nadzoruje in spremlja zagotavljanje storitev;

2.13 **meni**, da bi morale imeti financiranje projektov javno-zasebnih partnerstev prednost pri dodeljevanju podpore EU.

V Bruslju, 12. oktobra 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE

Mnenje Odbora regij o izvajanju evropskih teritorialnih paktov: Predlog revizije tristranskih pogodb in sporazumov

(2007/C 51/06)

ODBOR REGIJ JE —

ob upoštevanju sklepa britanskega predsedstva z dne 21. in 22. novembra 2005, da se o tej zadevi posvetuje z Odborom regij v skladu s členom 265(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti;

ob upoštevanju sklepa predsedstva OR z dne 25. aprila 2006, da komisijo za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice zadolži za pripravo mnenja na to temo;

ob upoštevanju seje skupine na visoki ravni o *upravljanju in EU*, ki je bila 21. in 22. novembra 2005 v Londonu;

ob upoštevanju sklepov seje skupine na visoki ravni za upravljanje in EU, ki je potekala v Turkuju 2. in 3. oktobra 2006;

ob upoštevanju prispevka Evropske komisije na seji skupine na visoki ravni za upravljanje in EU, ki je potekala v Turkuju 2. in 3. oktobra 2006;

ob upoštevanju Bele knjige Evropske komisije o novih oblikah evropske uprave z dne 25. julija 2001, COM(2001) 428 konč. ⁽¹⁾;

ob upoštevanju sporočila Evropske komisije o *okviru za ciljne tristranske pogodbe in sporazume med Skupnostjo, državami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi* z dne 11. decembra 2002, COM(2002) 709 konč.;

ob upoštevanju sporočila Evropske komisije Evropskemu svetu o *agendi državljanov — doseganje rezultatov za Evropo* z dne 10. maja 2006, COM(2006) 211 konč.;

ob upoštevanju mnenja (CdR 121/2005) o *boljši pripravi zakonodaje 2004 in bolj oblikovanih predpisih za rast in delovna mesta v Evropski uniji*, ki ga je sprejel 12. oktobra 2005 ⁽²⁾;

ob upoštevanju osnutka mnenja (CdR 135/2006 rev. 1), ki ga je komisija za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice sprejela 30. junija 2006 (poročevalec: **g. Forni**, predsednik regionalnega sveta Franche-Comté (FR/PES));

- 1) **ker** so tristranske pogodbe in sporazumi pomembni za spodbujanje uprave na več ravneh v Evropi z vključitvijo predvsem lokalnih in regionalnih oblasti v izvajanje politik Skupnosti ob upoštevanju institucionalne strukture posameznih držav članic;
- 2) **ker** ta novi fakultativen instrument uprave zagotavlja večjo fleksibilnost, učinkovitost in demokracijo v Evropski uniji ter s tem prispeva k večji javni podpori evropskega projekta;
- 3) **ker** je ponovni zagon tristranskih pogodb in sporazumov ena prednostnih političnih nalog OR za leto 2006 in ker želi še zlasti razširiti vlogo in potencial tega instrumenta pri izvajanju lizbonske strategije;
- 4) **ker** širša uporaba tristranskih pogodb in sporazumov, ki spadajo k instrumentom za načrtovanje izvedbenega programa, prispeva k večji koherentnosti in enotnosti politike načrtovanja od evropske do lokalne ravni ter k večji raznolikosti instrumentov usklajevanja med vsemi institucijami, ki so vključene v ekonomsko in socialno kohezivsko politiko na regionalni ravni;

⁽¹⁾ UL C 287, 12.10.2001, str. 1–29

⁽²⁾ UL C 81, 4.4.2006, str. 6–10

- 5) **ker** so bili rezultati poskusne faze tristranskih pogodb in sporazumov različni in ker je treba ponovno opredeliti sam instrument, načine izvajanja, cilje in obseg;
- 6) **ker** je — v interesu lokalnih in regionalnih skupnosti — na seji skupine na visoki ravni za upravljanje in EU, ki je potekala 2. in 3. oktobra 2006, predstavil konkreten predlog revizije instrumenta, da bi bil njegov potencial čim večji; skupina na visoki ravni je v svojih sklepih po eni strani poudarila, da ni ovir za nadaljnje delovanje instrumenta, po drugi strani pa je izrazila interes nekaterih držav članic, da se prostovoljno odločijo za uvedbo poskusnega obdobja —

na 66. plenarnem zasedanju 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 12. oktobra) soglasno sprejel naslednje mnenje.

STALIŠČA IN PRIPOROČILA ODBORA REGIJ

1. Spodbujanje in povečanje pomena načela partnerstva v delovanju Evropske unije

Odbor regij

1.1 **meni**, da je glede na gospodarske, družbene, okoljske in demokratične izzive, s katerimi se srečuje Evropa, nujna okrepitev delovanja Evropske unije, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti v okviru resničnega partnerstva, da bi bilo bolj učinkovito;

1.2 **poudarja**, da je utrditev načela medinstitucionalnega partnerstva, v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, temelj za izgradnjo Evrope, ki bo vsem državljanom pomenila „skupen dom“;

1.3 **verjame**, da bi izvajanje načela partnerstva v praksi lahko odpravilo pomanjkljivosti sedanjega sistema in prispevalo resnično dodano vrednost k uresničitvi skupnih ciljev, ki so bili jasno opredeljeni v duhu agende za državljane, ki jo je predlagala Evropska komisija v svojem sporočilu z dne 10. maja 2006, ne da bi to vplivalo na razdelitev institucionalnih odgovornosti vpletenih partnerjev;

1.4 poleg tega **ugotavlja**, da sedanja javna razprava v državah članicah v okviru obdobja za razmislek kaže na to, da se je možno približati evropskim državljanom s pomočjo konkretnih in prepoznavnih ukrepov, za kar je nujna neposredna vključitev lokalnih in regionalnih oblasti v evropski projekt.

2. Poskusna faza tristranskih pogodb in sporazumov: ocena Odbora regij

Odbor regij

2.1 že od samega začetka **podpira** idejo tristranskih pogodb in sporazumov kot partnerski pristop, da bi bilo izvajanje zakonodaje in programov z velikim vplivom na lokalne in regionalne skupnosti čim bolj prilagodljivo in fleksibilno;

2.2 **opaža**, da rezultati poskusne faze tristranskih pogodb in sporazumov niso bili v skladu s pričakovanji, vendar **meni**, da ne smemo dvomiti v pomen tega instrumenta, ampak si prizadevati za izvajanje čim več pobud, ki lahko povečajo in razširijo njegovo uporabo;

2.3 **ugotavlja**, da je bil do sedaj podpisan samo en tristranski sporazum z regijo Lombardija, in **obžaluje**, da se Evropska komisija ne zavzema dovolj za podpis ostalih treh osnutkov pilotnih sporazumov (Birmingham, Lille in Pescara), katerih inovativna vsebina bi lahko prinesla resnično dodano vrednost; **opozarja** v zvezi s tem na nove pobude s strani lokalnih in regionalnih oblasti (npr. avtonomna skupnost Asturija in avtonomna pokrajina Trento) in **poudarja** ukrepe nekaterih evropskih in nacionalnih združenj, da bi okrepili in promovirali ta instrument;

2.4 **opozarja**, da je uvedba ideje o tristranskih pogodbah in sporazumih vzbudila veliko zanimanje med lokalnimi in regionalnimi skupnostmi, ki so pristojne za prenos in izvajanje velikega dela zakonodaje in ukrepov Evropske unije, saj bi se s tem povečala njihova učinkovitost; te pogodbe in sporazumi hkrati evropskim institucijam, nacionalnim vladam ter lokalnim in regionalnim oblastem omogočajo določanje ciljev in izvajanje vseh ukrepov in dejavnosti, ki sodijo v njihovo področje pristojnosti, s čemer bi okrepili vlogo posameznih institucionalnih akterjev;

2.5 **se zato ne strinja** z oceno Evropske komisije, da „lokalne, regionalne in nacionalne oblasti niso pokazale posebnega zanimanja za ta predlog“;

2.6 **opozarja** na slabosti te poskusne faze, ki je preveč omejena, in po preučitvi ocene, ki jo je opravila Evropska komisija, **meni**, da je revizija tega instrumenta toliko bolj pomembna, pri čemer je treba zlasti upoštevati naslednje točke:

— boljša transparentnost in komunikacija o tem novem instrumentu v okviru načrta D in drugih ukrepov, zlasti izvajanje informativnih kampanj za tiste, ki bi lahko imeli od tega korist — lokalne in regionalne oblasti, ter za boljšo obveščeno državljanov članic;

- resnično vodstvo („leadership“) na vseh ravneh;
- dobra koordinacija virov financiranja;
- ponovni interes Evropske komisije (ki je uvedla instrument) za prožen, praktičen in z vidika javnih sredstev ekonomičen instrument;
- primerna koordinacija znotraj Evropske komisije;
- dobra „vertikalna“ koordinacija med različnimi ravnmi oblasti, zlasti med nacionalno ter lokalno in regionalno ravno z uporabo „regulativnega“ vidika načela subsidiarnosti;
- organizacija različnih partnerstev pod vodstvom jasno določene osebe ob upoštevanju pristojnosti in odgovornosti vsakega partnerja;
- pojasnitev dodane vrednosti instrumenta za Evropsko komisijo, države članice ter lokalne in regionalne skupnosti;

2.7 **opozarja** na dejstvo, da je Evropski parlament v svoji resoluciji decembra 2003 pozdravil instrument in izrecno zahteval, da se uvede poskusni sistem, ki bi vključeval zadostno število različnih primerov, ter da se zagotovijo finančna sredstva, ki bi omogočila primerno publiciteto;

2.8 **opozarja** na odgovore na vprašalnik, ki jih je finsko predsedstvo poslalo državam članicam, ki kažejo na to, da se večina držav strinja s tristranskimi ali večstranskimi sporazumi, ki bi vključevali državo članico, lokalne in regionalne skupnosti in Evropsko komisijo, da bi spodbujali načelo partnerstva pri izvajanju evropskih politik;

2.9 **želi** s predlogom nekaterih možnih načinov prispevati k izpolnjevanju temeljnih zahtev Evropske komisije, da bi ta instrument uspel; poleg tega **je pripravljen** imeti pri tem vodilno vlogo, da bi se zares ustvarila politična volja za uporabo tega instrumenta; vendar **opozarja**, da ne more nikakršna pobuda uspeti brez podpore in zavezanosti v to vključenih držav članic in Evropske komisije.

3. Vzpostavitev Evropskih teritorialnih paktov: priporočila Odbora regij

Odbor regij

3.1 **se zavzema za** revizijo tristranskih pogodb in sporazumov in njihovo novo opredelitev kot „**Evropski teritorialni pakti**“, da bi jih bolje prilagodili potrebam in interesom različnih ravni oblasti, ki bi pri tem lahko sodelovale;

3.2 **želi**, da bi ti Evropski teritorialni pakti omogočili:

- uskladitev in medsebojno prilagoditev procesov načrtovanja, oblikovanja, sprejemanja odločitev, izvajanja in upravljanja, ki so povezani z glavnimi političnimi cilji in načrti Unije na različnih institucionalnih ravneh;
- fleksibilno, učinkovito in prostovoljno izvedbo ključnih ciljev in prednostnih političnih nalog Unije prek ciljno naravnanih partnerstev, ki bi omogočila predvsem izvedbo ciljev kohezijske politike, lokalni pristop k lizbonski strategiji, konkretne pobude na področju komuniciranja, izvajanje ključnih evropskih politik na lokalni ravni, kot sta npr. promet in energetika, ter izvajanje strategij integriranih politik, kot sta pomorska in obmorska politika;
- učinkovito upravljanje *tristranskih pogodb in sporazumov*, kakor jih je na začetku predlagala Evropska komisija, da bi uvedli *preproste rešitve, ki bi bile blizu lokalnim razmeram* in za katere ne bi bili potrebni obsežni in dragi „zakonodajni in/ali regulativni“ mehanizmi, ter razvili partnerske projekte, za katere bi bile odgovorne regije in lokalne skupnosti in ki bi imeli tehnično in finančno podporo njihovih držav ali Unije. To bi bilo lahko še posebej koristno v regijah z velikimi naravnimi in/ali ekonomskimi in socialnimi ovirami, pa tudi v redko poseljenih regijah (npr. v najbolj oddaljenih regijah), kjer je evropsko zakonodajo in evropske politike včasih težko prenesti in uporabljati;

3.3 **poudarja**, da bodo ti instrumenti sami po sebi prispevali izjemno veliko dodano vrednost za lokalne in regionalne skupnosti ter Evropsko unijo, saj bodo omogočili večjo prilagodljivost ukrepov Unije dejanskemu stanju v lokalnih in regionalnih skupnostih, s čimer bodo bolje odgovorili na konkretna vprašanja državljanov;

3.4 **je pripravljen** skupaj z Evropsko komisijo, predsedstvom EU in drugimi zadevnimi institucijami, zlasti skupino na visoki ravni o upravljanju, opredeliti in oceniti konkretno dodano vrednost teh pogodb in sporazumov z določitvijo primernih meril in kazalcev;

3.5 **meni**, da bi bila prostovoljna uporaba teh evropskih teritorialnih paktov in pogajanja o njih na podlagi skupne volje v to vključenih partnerjev koristna za okrepitev stalnega in rednega dialoga med tremi vejami oblasti — tudi v primerih, ko je vključenih več držav članic — vse od njihove priprave do njihove izvedbe; ta instrument mora biti vsekakor zasnovan tako, da bo upoštevana veljavna zakonodaja na lokalni, regionalni in evropski ravni, pri tem pa tudi delitev oblasti v vsaki državi članici in obstoječi predpisi v posameznih sektorjih oziroma pravila, ki urejajo vodenje in nadzor finančnih sredstev;

3.6 **je prepričan**, da pri prizadevanju za skupne cilje resnično partnerstvo ni možno brez finančnega prispevka vseh pogodbenic; **predlaga**, naj razmislek o financiranju evropskih teritorialnih paktov na evropski ravni temelji na možnih sinergijah med obstoječimi proračunskimi postavkami na zadevnih področjih in strukturnimi skladi, na lokalni in regionalni ravni pa tudi na možnih sinergijah med razpoložljivimi proračunskimi postavkami, ne da bi ustvarjali dodatne finančne instrumente regionalne politike. Skupnosti ali zbirali dodatna sredstva za doseg te ciljev;

3.7 **meni**, da bi moral biti skupni cilj čim bolj izboljšati učinek ukrepov s tem, da se na kraju samem jasno predstavi dodana evropska vrednost ukrepa. Ta dodana vrednost pride do izraza, ko so zakonodajna pristojnost ter pristojnost priprave in izvajanja posameznih politik razdeljene med več ravni oblasti (evropsko, nacionalno, regionalno in lokalno); poleg tega Evropsko komisijo **poziva**, naj določi natančne kazalce za določitev te dodane vrednosti;

3.8 **poziva** Evropsko komisijo, da razširi uporabo evropskih teritorialnih paktov na druga področja in druge evropske politike (npr. okoljsko politiko) in spodbuja njihovo uporabo zlasti pri lizbonski strategiji, kohezijski politiki, velikih evropskih infrastrukturnih omrežjih in pomorski politiki;

3.9 **meni, da bi bilo treba** okrepiti posvetovanja med Evropsko komisijo, Svetom EU, Evropskim parlamentom in Odborom regij o oblikovanju in izvajanju evropskih teritorialnih paktov; poleg tega **meni**, da je to možno samo s podporo vlad vključenih držav članic;

3.10 **ponovno poziva** Evropsko komisijo, naj okrepi medsektorsko koordinacijo prek svojega generalnega sekretariata pri upravljanju tega novega instrumenta;

3.11 **predlaga** uvedbo mehanizmov rednega posvetovanja med različnimi vladnimi organi, ki so vključeni v teritorialni pakt; ti mehanizmi morajo ostati fleksibilni in vključevati samo omejeno število osebja. Teritorialni pakti morajo biti tako zasnovani, da jih lahko Evropska komisija sklene z vsemi državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi skupnostmi, ki izpolnjujejo določena merila in pogoje ter zahteve po objektivnosti, odprtosti in preglednosti. Regije so se zavezale k pripravi teh meril skupaj z Evropsko komisijo in državami članicami;

3.12 **meni**, da je nujno treba izboljšati sodelovanje in izmenjavo informacij med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki sodelujejo v teritorialnem paktu, in **predlaga** letni pregled v okviru vsakoletnih srečanj vključenih državnih organov ali v okviru javnih posvetovanj;

3.13 **poziva** Evropsko komisijo, naj se loti resnične informativne kampanje in akcije ozaveščanja o uvedbi evropskih teritorialnih paktov, ki bi bile usmerjene na vse morebitne zainteresirane in bi jasno predstavljale cilje in politični pomen tega instrumenta;

3.14 **meni**, da je treba lokalnim socialnim partnerjem, ki so akterji lokalnega in regionalnega razvoja, priznati formalni pomen pri oblikovanju evropskih teritorialnih paktov;

3.15 **meni, da je** zaradi pomena, ki ga je treba pripisati udeležbi državljanov pri določanju ciljev evropskih teritorialnih paktov, **primerno**, da evropske institucije to udeležbo spodbujajo z ustreznimi ukrepi in predložijo predloge za instrumente na področju udeležbe državljanov;

3.16 svojega predsednika **pooblašča**, da to mnenje posreduje Svetu, Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, vladam držav članic in skupini na visoki ravni o upravljanju in EU.

V Bruslju, 12. oktobra 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE

Mnenje Odbora regij o položaju mladoletnikov brez spremstva v migracijskem procesu — Vloga in priporočila lokalnih in regionalnih oblasti

(2007/C 51/07)

ODBOR REGIJ JE

ob upoštevanju sklepa predsedstva z dne 25. aprila 2006, da v skladu s členom 265(5) PES komisijo za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice zadolži za pripravo mnenja o tej temi;

ob upoštevanju svojega mnenja **CdR 241/2004 fin** o zeleni knjigi o enakopravnosti in strpnosti v razširjeni Evropski uniji (COM(2004) 379 konč.);

ob upoštevanju svojega mnenja **CdR 337/2004 fin** o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o študiji povezav med legalnimi in nelegalnimi migracijami (COM(2004) 412 konč.);

ob upoštevanju svojega mnenja **CdR 80/2005 fin** o sporočilu Komisije o socialni agendi (COM(2005) 33 konč.);

ob upoštevanju svojega mnenja **CdR 144/2005 fin** o sporočilu Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o pripravi okvirnega programa „Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov“ za obdobje 2007–2013 (COM(2005) 123 konč.);

ob upoštevanju svojega mnenja **CdR 51/2006** o sporočilu Komisije o skupnem programu za vključevanje — Okvir za vključevanje državljanov tretjih držav v Evropsko unijo (COM(2005) 389 konč.), sporočilu Komisije o migraciji in razvoju: nekaj konkretnih smernic (COM(2005) 390 konč.) ter o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v EU (COM(2005) 391 konč.);

ob upoštevanju sporočila Komisije o lokalni in regionalni razsežnosti območja svobode, varnosti in pravice (COM(2002) 738 konč.);

ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o nadzorovanem vstopu oseb v EU, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in izboljšanju zaščite za regije izvora — Izboljšanje dostopa do trajnih rešitev (COM(2004) 410 konč.);

ob upoštevanju Direktive Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite;

ob upoštevanju Direktive Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje za državljane tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi;

ob upoštevanju predloga odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Sklada za zunanje meje za obdobje 2007–2013 v okviru splošnega programa „Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov“ (2005/0047 (COD));

ob upoštevanju predloga odločbe Sveta o ustanovitvi Evropskega sklada za vključevanje državljanov tretjih držav za obdobje 2007–2013 v okviru splošnega programa „Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov“ (2005/0048 (CNS));

ob upoštevanju predloga odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega sklada za vračanje za obdobje 2008–2013 v okviru splošnega programa „Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov“ (2005/0049 (COD));

ob upoštevanju svojega osnutka mnenja **CdR 136/2006**, ki ga je komisija za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice sprejela 30. junija 2006 (poročevalec: Paolo Fontanelli, župan mesta Pisa (IT/PES));

ker

- 1) so v skladu z resolucijo Sveta z dne 26. junija 1997 mladoletniki brez spremstva državljani tretjih držav, mlajši od osemnajst let, ki prispejo na ozemlje držav članic brez spremstva odrasle osebe, ki je zanje odgovorna po zakonu ali običaju, dokler takšna oseba zanje učinkovito ne poskrbi;
- 2) gre za posebej ogroženo skupino z velikim tveganjem za socialno izključenost, mora biti varstvo mladoletnikov brez spremstva in mladoletnih prosilcev za azil ena od prednostnih nalog Evropske unije, partnerskih držav ter lokalnih in regionalnih oblasti;
- 3) je narava vstopa posebej ogroženih skupin, kot so žrtve trgovine z ljudmi, prosilci za azil ali mladoletniki brez spremstva, v partnerske države zaradi objektivnih okoliščin nezakonita, sodi upravljanje migracijskih tokov teh skupin v okvir postopkov, ki izhajajo iz bolj splošnih politik za boj proti nezakonitemu priseljevanju;
- 4) pravno gledano ti posebni migracijski tokovi sodijo v sivo cono med nezakonitim vstopom in poznejšim zakonitim bivanjem, ki temelji na varstvu mladoletnikov, ki ga zagotavljata nacionalno in mednarodno pravo;
- 5) je trenutno težko dobiti ustrezne podatke na ravni EU, saj nacionalne pristojne oblasti mladoletne državljane tretjih držav brez spremstva uvrščajo v različne skupine. V nekaterih državah jih statistično uvrščajo med prosilce za azil, v drugih med ekonomske migrante ali celo med same sebi prepuščene mladoletnike;
- 6) Urad visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) ocenjuje število beguncev v svetu na približno 25 milijonov, od katerih naj bi bilo 50 % otrok. Po zadnjih ocenah naj bi bilo od tega 2 do 3 % mladoletnikov brez spremstva;
- 7) UNICEF ocenjuje število žrtev trgovine z otroki, tako notranje kot zunanje, na 1,2 milijona (poročilo UNICEF-a „Stop the traffic“, julij 2003). Po ocenah programa Separated children in Europe, ki je skupna pobuda mednarodne nevladne organizacije Save the Children in UNHCR, je v Evropi najmanj 100 000 mladoletnikov brez spremstva. V Italiji naj bi bilo po ocenah nacionalnega organa za varstvo mladoletnih državljanov tretjih držav (Comitato Minori Stranieri) takšnih mladoletnikov 8 000 letno. Ta številka v zadnjih letih narašča. V Španiji pristojni organi število mladoletnikov brez spremstva ocenjujejo na letno med 3 000 in 4 000, v Franciji, na Nizozemskem in v Belgiji pa naj bi se število gibalo med 5 000 in 6 000 letno. Številke so seveda višje, če upoštevamo nezakonit vstop v državo in težave pri določanju števila mladoletnikov, ki se po nezakonitem vstopu nahajajo na območju države;
- 8) mladoletniki brez spremstva prihajajo v glavnem iz držav severne Afrike, zlasti Maroka, iz afriških držav južno od Sahare (Senegala, Malija, Gvineje, Kameruna itd.), azijskih držav, zlasti Afganistana, in iz držav vzhodne Evrope, zlasti Romunije, Moldavije, Albanije in republik nekdanje Jugoslavije;
- 9) morajo skrb za mladoletnike brez spremstva pogosto v celoti prevzeti lokalne in regionalne oblasti, ki lahko problem rešujejo le zasilno, saj ne razpolagajo s političnim referenčnim okvirom, niti z učinkovitimi sredstvi za odpravo izvora težav in nimajo pravnih pristojnosti za sprejem ukrepov za združevanje ali pomoč pri vračanju. Prav tako ni nobenega načrtovanja ukrepov, kar zmanjša učinkovitost in uporabnost ukrepov, hkrati pa je za to potrebno tudi ogromno sredstev,

na 66. plenarnem zasedanju 11. in 12. oktobra 2006 (seja z dne 12. oktobra) sprejel naslednje mnenje.

1. Stališča Odbora regij

Odbor regij

1.1 **meni**, da je usklajeno in učinkovito upravljanje migracijskih tokov v EU **bistvenega pomena**, ne le za boj proti rasizmu, ksenofobiji in drugim vzrokom ogrožanja varnosti, temveč tudi kot predpogoj za doseganje ciljev rasti, opredeljenih v lizbonski strategiji, ter, splošneje, dokončno oblikovanje notranjega trga. Pri tem pa je treba spoštovati načelo subsidiarnosti in varovati pravice posameznikov, zlasti najbolj ogroženih skupin;

1.2 **ugotavlja**, da je za oblikovanje in izvajanje koherentnih in načrtovanih ukrepov za mladoletnike brez spremstva najpomembnejše:

- 1) da se zagotovi zanesljivost analiz pojava in nato statistična primerjava podatkov partnerskih držav na ravni EU in
- 2) da se razvije prednostni program za ukrepe v državah izvora teh mladoletnikov;

1.3 **je sklenil**, da v tem kontekstu pripravi mnenje na lastno pobudo o položaju mladoletnikov brez spremstva v migracijskem procesu, s katerim želi ponazoriti pomen tega pojava v okviru upravljanja migracijskih tokov glede na posebno ogroženost teh mladoletnikov in dejstvo, da se ta ogroženost lahko izkorišča za zlorabo sistema varstva z dejanji, ki spodbujajo izkoriščanje in delo otrok;

1.4 **meni**, da je zaradi posebnih značilnosti pojava ter nujnosti in pomena skupne obravnave partnerskih držav dejavno in stalno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti, odgovornih za skrb za mladoletnike, ključni dejavnik za objektivno analizo pojava;

1.5 **je prepričan**, da pristop k upravljanju migracijskih tokov potrebuje kvalitativni skok glede nezakonitega priseljevanja. Treba je priznati pomen ukrepov mejnih kontrol in prizadevanja za usklajevanje med ministrstvi za notranje zadeve posameznih držav članic na splošno ter prav tako poudariti pomen civilnega in socialnega nadzora območij, sicer bodo ukrepi za izboljšanje položaja in integracijo neučinkoviti, položaja pa ne bo mogoče v celoti obvladati, kot je že večkrat zahtevala Komisija. Treba je razviti ukrepe za preprečitev izstopa iz države in za spodbujanje pomoči pri vračanju mladoletnikov. Hkrati je treba v teh državah vzpostaviti sistem za varstvo mladoletnikov, ki spodbuja izvajanje ukrepov za varstvo mladoletnikov v državi izvora;

1.6 **ugotavlja**, da Komisija položaju mladoletnikov brez spremstva namenja premalo pozornosti, in **upa**, da bo to

problematiko učinkovito obravnavala v predlagani strategiji o otrokovih pravicah (COM(2006) 367 konč.);

1.7 **opozarja** na to, da se lahko pojav migracij srednjeročno in dolgoročno odpravi le z usklajevalnimi ukrepi za trajnostni razvoj v državah izvora priseljencev, ki svojim državljanom in predvsem mladim na licu mesta nudijo ustrezne možnosti;

1.8 **z zadovoljstvom ugotavlja**, da sporočilo Komisije COM (2005) 389 konč. temelji na zanimivem pristopu, ki države izvora obravnava kot strani, vključene v upravljanje migracij; v zvezi s tem je treba spodbujati sklepanje sporazumov s temi državami, v okviru katerih je treba vzpostaviti neposredno povezavo med priseljevanjem in potrebnim razvojem v teh državah;

1.9 **ugotavlja**, da so pogosto lokalne in regionalne oblasti odgovorne za sprejem in oskrbo mladoletnikov brez spremstva in pristojne za njihovo namestitve, za socialno in zdravstveno oskrbo ter izobraževanje; poleg tega so odgovorne tudi — ko je to potrebno — za spodbujanje njihovega vključevanja na trg dela ter obsežno administracijo in dokumentacijo in za kritje stroškov, ki so povezani s temi dejavnostmi;

1.10 **želi**, da se pri upravljanju Evropskega sklada za vključevanje upoštevajo posebne zahteve regionalnih in lokalnih oblasti, ter spodbuja njihovo sodelovanje pri pogajanjih za nacionalne programe in ustrezne operativne ukrepe;

1.11 **ugotavlja**, da je zaradi obsežnosti migracijskih tokov, posledic, ki jih imajo za lokalne in regionalne oblasti, ki morajo odgovoriti na posebne potrebe ter zagotoviti posebne storitve, ter zaradi vedno večje prisotnosti teh tokov v zadnjih letih potrebno dejavno vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti, da bi lahko učinkovito reševali probleme na lokalni ravni, pri čemer je potrebna aktivnejša politika nacionalnih organov za spodbujanje sodelovanja z in med lokalnimi in regionalnimi oblastmi (predvsem glede ogroženih skupin);

1.12 **poudarja**, da se je kljub pomanjkanju podatkov pri pripravi tega mnenja izkazalo, da pristojni organi posameznih držav na tem področju opravljajo izjemno delo, ter **ugotavlja** visoko stopnjo profesionalnosti in občutka dolžnosti pristojnih uradnikov. Prav tako priznava nepogrešljiv prispevek in pomoč nevladnih organizacij in organizacij za varstvo mladoletnikov, ki se že leta zavzemajo za najbolj ogrožene skupine, vključno z mladoletnimi prosilci za azil in mladoletnimi žrtvami trgovine z ljudmi;

1.13 **obžaluje**, da nimajo vse države članice poenotenih postopkov in struktur za varstvo mladoletnikov ter poziva države članice, da čimbolj poenoteno izvajajo obstoječe evropske predpise. Prav tako zaskrbljujoče je zatekanje k neuskladenim ukrepom, pogosto povezanim s konflikti interesov med različnimi upravnimi ravnmi ter velikim tveganjem za resnično in občutno diskriminacijo pri obravnavi mladoletnikov med državami članicami, zlasti pa znotraj ene države članice;

1.14 **že zdaj opozarja**, da problem mladoletnikov brez spremstva zadeva zlasti regije ali lokalne skupnosti, ki mejijo na države izvora mladoletnikov, in gospodarsko najmočnejše občine in regije z več možnostmi za zaposlitev, pri čemer obstaja nevarnost, da se spregledajo težave v zelo gosto naseljenih občinah in regijah, kar neposredno vpliva na njihove možnosti za učinkovito zaščito mladoletnikov; prav tako imajo male in srednje velike lokalne in regionalne skupnosti zaradi pomanjkanja sredstev zgolj zelo omejene možnosti ukrepanja;

1.15 **izraža nezadovoljstvo** glede pristopa Komisije in ohlapnih formulacij, ki jih ta uporablja v svojih nedavnih predlogih (COM 389 (2005) konč., COM 390 (2005) konč. in COM 391 (2005) konč.), v katerih obravnava tudi prisilno vrnitev mladoletnikov brez spremstva ter mladoletnih žrtev trgovine z ljudmi, ne da bi se pri tem izrecno in zavezujoče sklicevala na ustrezeni člen Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter na Konvencijo o otrokovih pravicah iz leta 1989;

1.16 **meni**, da je nujno treba ustanoviti lokalne in regionalne službe s specializiranim osebjem, ki bo sposobno zadovoljiti posebne potrebe mladoletnikov brez spremstva, mladoletnih prosilcev za azil in žrtev trgovine z ljudmi, ki jim grozi diskriminacija in socialna izključenost, ter odločno ukrepati proti zlorabi in goljufivi uporabi sistemov varstva mladoletnikov. V ta namen predlagamo:

- posebne zdravstvene ukrepe, usmerjene k zdravljenju travm, tudi s pomočjo etnopsihiatrije;
- posebne ukrepe za mladoletnike, ki jim je na podlagi sodbe sodišča za mladoletnike odvzeta prostost;
- podporo postopkov za dajanje otrok v rejo, po možnosti v družine iste kulture;
- dejavnejše sodelovanje z državami izvora ter podporo decentraliziranega sodelovanja med skupnostjo izvora in skupnostjo sprejema na podlagi izkušenj lokalnih in regionalnih skupnosti;

- izobraževalne ukrepe za primerno vključitev mladoletnikov brez spremstva iz tretjih držav v šolski sistem, s posebnim poudarkom na učenju jezika države gostiteljice;
- sprejetje ukrepov v državah EU za zaščito mladoletnih beguncev brez spremstva pred nadaljnjimi stiki s kriminalnimi organizacijami, ki nadzorujejo trgovino z ljudmi.

2. Priporočila Odbora regij

2.1 Za boljše seznanjanje s problemi mladoletnih tujcev brez spremstva

Odbor regij

2.1.1 **meni**, da je zakonodaja v zvezi z mladoletniki brez spremstva, ki prosijo za azil, na evropski ravni in v nekaterih državah članicah **nezadostna**, in zato **poziva** k ukrepanju, da se rešijo težave, povezane z:

- odsotnostjo posebnih azilnih postopkov, ki bi nudili ustrezno varstvo,
- odsotnostjo posebnih služb z ustreznim kadrom ter zadostnimi in ustreznimi finančnimi in materialnimi sredstvi,
- odsotnostjo omembe tega vprašanja v nedavnih direktivah o azilu (Dublinska konvencija II),
- odsotnostjo postopkov za imenovanje skrbnika z dobrim poznavanjem vprašanj v zvezi z azilom, ki bi mladoletniku nudil pomoč in podporo do zaključitve postopka za priznanje statusa begunca ali kakšnega drugega statusa,
- odsotnostjo ukrepov za preprečevanje diskriminacije in socialne izključenosti, zlasti kadar gre za mladoletnike, ki jim je bila na podlagi sodbe sodišča za mladoletnike odvzeta prostost;

2.1.2 **poziva** k takojšnji razpravi s Svetom, Komisijo in Evropskim parlamentom o pristopu k problematiki mladoletnikov brez spremstva na lokalni ravni, pri čemer je treba podrobno preučiti težave, s katerimi se soočajo lokalne in regionalne skupnosti, in ugotoviti, kako lahko te prispevajo k reševanju problema. Prav tako je v okviru razprave treba poudariti potrebo po oceni pojava na evropski ravni. V ta namen Odbor predlaga nekaj konkretnih ukrepov za boljše obvladovanje pojava;

2.1.3 **želi**, da se v razpravi na evropski ravni o tako pomembni zadevi, kot je problem mladoletnikov brez spremstva, posebna pozornost nameni položaju in vlogi skupnosti in družin izvora;

2.1.4 **upa**, da bodo novi zakonodajni, politični in programski ukrepi v zvezi z mladoletniki brez spremstva, čeprav sodijo v okvir upravljanja migracijskih tokov, zmeraj spoštovali načela Konvencije ZN o otrokovih pravicah iz leta 1989, zlasti člena 3, načela Pogodbe o Evropski uniji, Evropske konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela ostalih ključnih mednarodnih instrumentov za mladoletnike brez spremstva in da bodo vedno šteli interese mladoletnikov; treba je sprejeti tudi ukrepe za preprečevanje izkoreninjenja mladoletnikov iz njihovih družin in kulturnega okolja ter za zagotavljanje najboljšega možnega varstva mladoletnikov, ki so morali zapustiti svojo državo izvora zaradi svojih ideoloških prepričanj ali vere.

2.2 *Nujna potreba po ukrepih na ravni EU za varstvo mladoletnikov brez spremstva*

Odbor regij

2.2.1 **poziva** h krepitvi ozaveščenosti o tej problematiki na evropski ravni in ugotavlja, da je bila v nekaterih nedavnih zakonodajnih predlogih na tem področju spregledana potreba po zagotovitvi varstva pravic mladoletnikov brez spremstva. Ker v nekaterih državah članicah ni enotnega postopka na nacionalni ravni, morajo odgovornost za upravljanje pojava na lokalni ravni in potrebna finančna sredstva prevzeti lokalne in regionalne oblasti;

2.2.2 **meni**, da je za pojav mladoletnikov brez spremstva kot migracijski pojav nujno treba oblikovati koherenten skupni pristop na evropski ravni, ki mora upoštevati izredno kočljivost problematike mladoletnikov in njihovega varstva ter nepogrešljivo vlogo skupnosti in družin izvora ter posebno pozornost nameniti vlogi lokalnih in regionalnih skupnosti, ki so odgovorne za sprejem mladoletnikov in socialno skrbstvo;

2.2.3 poleg tega **poudarja**, da je treba zaradi nevarnosti diskriminacije in socialne izključenosti pozornost nameniti ukrepanju sodišč za mladoletnike v zvezi z mladoletniki brez spremstva, pri čemer je treba upoštevati možnosti vrnitve mladoletnikov v njihove družine.

2.3 *Krepitev vloge lokalnih in regionalnih oblasti v okviru pristopa od spodaj navzgor (bottom up) — priporočila za pristop k pojavu mladoletnikov brez spremstva, potencialnih prosilcev za azil in žrtev trgovine z ljudmi*

Odbor regij

2.3.1 **pozdravlja**, da se na ravni EU sprejema vedno več ukrepov za reševanje migracijskih problemov. Izključna pristoj-

nost držav članic ne bi bila v skladu s kompleksnim odnosom med strukturiranimi politikami za upravljanje migracijskih tokov ter odgovornostjo lokalnih in regionalnih oblasti za sprejem in socialno vključevanje posebej ogroženih skupin, kot so žrtve trgovine z ljudmi, prosilci za azil in mladoletniki brez spremstva;

2.3.2 **poziva** k popolni vključenosti lokalnih in regionalnih oblasti, ki bi omogočila zahtevano učinkovito upravljanje pojava na lokalni ravni, zlasti v zvezi z ogroženimi skupinami. Ravno tako je bistvenega pomena zagotoviti sodelovanje in medsebojno dopolnjevanje med vsemi udeleženi nevladnimi organizacijami, da bi bili vsi ukrepi usklajeni z ustreznimi organi javne oblasti, razen če je to v nasprotju z interesi mladoletnika. Dialog in usklajevalne mehanizme je treba vzpostaviti v zgodnji fazi in jih ohraniti skozi celotni postopek. Obseg migracijskih tokov, posledice, ki jih imajo za lokalne in regionalne skupnosti, ki se soočajo s posebnimi potrebami in zagotavljanjem posebnih storitev, ter naraščanje obsega tega pojava v zadnjih letih, danes zahtevajo tak pristop. Na podlagi te analize bi bilo treba po mnenju Odbora izvesti študijo predvidevanja.

2.3.3 Odbor zato **meni**, da je treba:

a) oblikovati zakonodajne akte na ravni EU, ki bodo priznali status mladoletnikov brez spremstva, mladoletnih prosilcev za azil in mladoletnih žrtev trgovine z ljudmi in ki bodo spoštovali temeljne pravice mladoletnikov ter posebno potrebo po varstvu mladoletnikov. K temu sodijo natančni predpisi o:

- oblikovanju posebnih postopkov za čim natančnejšo določitev starosti in identitete mladoletnika;
- konkretnih ukrepih za preprečevanje zlorabe in goljufive uporabe sistemov varstva;
- natančni določitvi pogojev za imenovanje skrbnika;
- prednostni uporabi postopka za dajanje otrok v rejo;
- priznanju pravic ob izpolnitvi osemnajstega leta starosti v zvezi s socialnim vključevanjem, po posvetovanju s pristojnim sodnim organom;
- vzpostavitvi poizvedovalnih postopkov za iskanje članov družine s ciljem združevanja družin;
- spodbujanju ukrepov za krepitev varnostnih mehanizmov v državah izvora;
- vključevanju skupnosti in družin izvora;

- določbah o pomoči pri vračanju v državo izvora, pri čemer je varstvo interesov mladoletnika prvotnega pomena, vedno pa je treba predhodno raziskati družinske razmere mladoletnika (ob upoštevanju mednarodnih konvencij o varstvu mladoletnikov, ki jih je podpisala država izvora);
 - določitvi postopkov in pogojev za oskrbo v nujnih primerih;
 - posvetovanju z mladoletnikom o ukrepih, ki se nanj nanašajo, pri čemer se zagotovi udeležba sodnih organov za obrambo njegovih interesov v zadnji instanci;
- b) oblikovati program decentraliziranih ukrepov v obliki mreže (Evropska mreža za varstvo mladoletnikov), namenjen mladoletnikom brez spremstva, ki bo nudil posebne storitve, ki bi bile lahko vključene v obstoječo mrežo socialnih storitev in bi obsegale ukrepe za sprejem, vključevanje ter podporo skupnostim in družinam izvora. Program bi prav tako spodbujal pilotne projekte lokalnih oblasti z decentraliziranim sodelovanjem na podlagi pobud, ki jih spodbujajo in izvajajo lokalne in regionalne oblasti v tesnem sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Treba bi bilo določiti tudi merila za porazdelitev mladostnikov brez spremstva po vsej Evropski uniji. Odbor regij se obvezuje, da bo v ta namen zbral najboljše prakse lokalnih in regionalnih oblasti držav članic ter pripravil seznam izkušenj na področju sprejema, socialnega vključevanja ter združevanja družin. Za to bi lahko ustanovili nadzorni odbor, ki bi na licu mesta opazoval, pod kakšnimi pogoji se izvajajo ti ukrepi in po potrebi predlagal konkretne ukrepe za izboljšanje;
- c) v primerih, ko mladoletniki ostanejo v državi sprejema, sprejeti ukrepe za primerno vključitev teh mladoletnikov v šolski sistem, učenje jezika te države in seznanjanje z demokratičnimi vrednotami skupnosti, ki jih je sprejela;
- d) opredeliti glavna območja, iz katerih izvira ta oblika migracije, in na ta območja osredotočiti pobude s področja sodelovanja in sosedske politike ter posebne ukrepe za otroke in mladino, v katere je treba vključiti skupnosti izvora;
- e) dodeliti dovoljenja za bivanje z namenom socialnega varstva v sodelovanju z ministrstvi za notranje zadeve, da bi spodbudili rešitev mladoletnikov iz izkoriščevalskih krogov in se učinkovito borili proti kriminalnim organizacijam;
- f) vsaki dve leti organizirati evropsko konferenco na temo mladoletnikov brez spremstva, pripravljati podobne konference na nacionalni ravni ter skrbeti za to, da se bodo teh konferenc udeleževale tudi nevladne organizacije, združenja migrantov in druga združenja, dejavna na področju migracije;
- g) zagotoviti, da nacionalni in evropski organi v celoti financirajo sredstva za sprejem in vključevanje mladoletnikov brez spremstva.

V Bruslju, 12. oktobra 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE
